W W W . J U R I S T K O N T A K T . N O

JURIST KONTAKT

NR 1/2017 51. ÅRGANG

Ny visepresident i Juristforbundet

– Vi må klare å ta de vanskelige debattene

Møt Brynjar Meling // Ulvestriden // Salten tingrett
LuxLeaks // Tøff korrupsjonsjeger // Avhør av barn

Nye og aktuelle fagtilbud – meld deg på!

JUS JURISTENES UTDANNINGSSENTER

Diverse kurs

Hvitvasking – forslag til ny lov	**1. MAR.**
Hvitvasking – praktisk gjennomføring av regelverket i advokatvirksomhet	**25. APR.**
Writing Modern Legal English	**3. APR.**
Strategiske forhandlinger	**26. APR.**

Arbeidsrett

Fagforum i arbeidsrett	**9. FEB.–9. NOV.**
Det årlige arbeidsrettskurset, Bergen	**9.–10. MAR.**

Alternativ tvisteløsning

Voldgiftsdommerutdanningen	**6. FEB.–24. MAI**
Forhandlingskurs på Harvard-campus – Workshop	**26.–28. JUN.**
Forhandlingskurs på Harvard-campus – Advanced	**29.–30. JUN.**

Bank, finansiering og valuta

Finansdagen	**15. MAR.**

Barnerett

Det årlige barnerettskurset	**30.–31. MAR.**

Bistandsadvokater

Det årlige bistandsadvokatkurset	**2.–3. MAR.**

Bolig- og eiendomsrett

Næringseiendom – offentligrettslige krav	**2. FEB.**
Ny eierseksjonslov – de viktigste endringene arrangeres i Oslo, Trondheim og Bergen	**27., 29. og 30. MAR.**

Byggekontrakter og entrepriserett

Entreprisedagen	**26. APR.**

Børs- og verdipapirrett

Børsrettsdagene	**30.–31. JAN.**

Energi- og miljørett

Det årlige kurset i energi- og miljørett	**7.–8. MAR.**

Erstatningsrett

Erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett	**23. MAR.**
Fagforum i personskadeerstatning	**5. APR.–21.NOV.**
Personskadeerstatningsrett – hovedlinjer og utvalgte emner	**3.–4. MAI**

Etikk

Etikk og risikohåndtering for advokater	**28. FEB.**
Fifty ways to lose your licence	**27. APR.**

Forvaltningsrett og statsrett

Forvaltningsrett – nyheter og ajourføring	**2. FEB.**
Offentleglova	**21. MAR.**
Sentrale temaer i kommunalretten	**11. MAI**

Helse- og trygderett

Det årlige trygderettskurset	**9.–10. FEB.**

IKT

Det årlige IKT-rettskurset	**2.–3. MAR.**

Konkurs

Beslagsrettens omfang ved konkurs og tvangsfullbyrdelse	**4. APR.**
Utleggstrekk – utlegg i lønnskrav m.v	**3. MAI.**
Omstøtelse i konkurs	**4. MAI.**
Det årlige konkursrettskurset i Kristiansand	**8.–9. JUN.**

Konkurranserett

Det årlige statsstøttekurset	**23.–24. MAR.**

Kontraktsrett

Drafting and Negotiation International Contracts in English	**22.–23. MAR.**
Drafting contracts in English	**4. APR.**

Ledelse

Fagforum i ledelse	**3. MAR–15. JUN.**

Menneskerettigheter

Individklager i FNs menneskerettighetskomiteer	**20. FEB.**

Offentlige anskaffelser

Innføring i offentlige anskaffelser	**14.–15. FEB.**
Det årlige kurset i offentlige anskaffelser	**3.–4. MAI**

Opphavsrett

Det årlige opphavsrettskurset	**9.–10. MAR.**

Personvern

Personvern i praksis	**26. JAN.**

Regelteknikk

Praktisk regelteknikk	**1.–2. MAR.**
Praktisk regelteknikk	**7.–8. JUN.**
Regelteknikk – gjennomføring av EU/EØS forordninger og direktiver	**9. JUN.**

Regnskap og økonomi

Økonomiforståelse	**9.–10. MAR.**
Fordypningskurs i økonomi	**4.–5. MAI**

Selskapsrett

Frokostkurs om ansattes medeierskap i aksjeselskaper	**2. MAR.**

Sivilprosess

Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett	**30. JAN.**
Avhør av parter og vitner	**13.–14. MAR.**
Seminar on Civil Litigation in the US and Scandinavia	**14.–17. MAR.**
Argumentasjon og prosedyreteknikk	**24. APR.**

Shipping og offshore

International Shipping - Relations and Negotioation	**26.–28. APR.**

Skatterett

Det årlige skatterettskurset, Oslo	**30.–31. JAN.**

Skjønns-, ekspropriasjons- og vassdragsrett

Det årlige ekspropriasjonsrettskurset	**28.–29. MAR.**

Tingsrett

Det årlige tingsrettskurset	**9.–10. FEB.**

Vi tilbyr også en rekke **e-kurs** innen flere rettsområder! Les og bestill på **jus.no**.

Innhold

6 Susanne Eliassen
12 Siden sist
14 Generaladvokaten
16 Trusler og vold i arbeidslivet
18 Ivan Velasquez
22 Barneavhør
24 Brynjar Meling
30 Ulv og jus
33 Hjelper grundere
34 LuxLeaks
38 Terrorlover
40 Salten tingrett
46 Juss-Buss kommenterer
47 Din økonomi
48 Karriereråd
49 Arbeidslivet
52 Curt A. Lier mener
53 Meninger
55 Stilling ledig
58 Nytt om navn

6

Visepresident
Susanne Eliassen er Juristforbundets nyvalgte visepresident.

18

Korrupsjonsjeger
Dommer Ivan Velasquez avdekker korrupte nettverk i Guatemala.

24

Forsvareren
Brynjar Meling har rundet 14 år som Mulla Krekars forsvarer.

34

LuxLeaks
Den franske advokaten Amelie Lefebvre er forsvarer i LuxLeaks-saken.

40

Salten tingrett
Sorenskriver Ingrid Johanne Lillevik er bekymret for domstolen som serviceorgan.

"Krekar har fortalt meg at hans far ble 100 og bestefaren 105, så jeg ser for meg et langvarig forsvareroppdrag

Brynjar Meling, side 26

JURIST FORBUNDET

Forsikring

Forsikring til medlemspris

Som medlem av Juristforbundet får du svært gunstige betingelser på forsikring. Du får blant annet:

- Liv- og uføreforsikring til markedsledende vilkår og priser
- Innbo-, reise- og personforsikringer (kollektive forsikringer) med gode vilkår til stabilt lave priser
- Minimum 20 % rabatt på individuelle skadeforsikringer (for eksempel bil-, hus- og hytteforsikring)
- Rådgiving når du trenger det
- Profesjonell bistand ved eventuell tvist om skadeoppgjør

Bruk medlems-fordelene dine

Telefon: 23 11 33 11 | forsikring@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no/forsikring

JURISTKONTAKT

Redaktør
Ole-Martin Gangnes
omg@juristkontakt.no

Journalist
Tore Letvik
tl@juristkontakt.no

Annonsesjef
Per-Olav Leth
07 Media
perolav@07.no
Tlf.: +47 918 16 012

Design/layout
Inge Martinsen
07 Media
inge.martinsen@07.no

Tips redaksjonen
omg@juristkontakt.no
mob. 48 24 83 52

For annonser
perolav@07.no
tlf.: 91 81 60 12

Følg oss på Facebook

Ved adresseendring
Logg inn med ditt medlemsnummer på juristforbundet.no for å endre.
Andre: send ny adresse til medlem@juristforbundet.no

Abonnement
Kr 500,- pr. år (9 utgivelser)

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere eller forkorte innlegg.

Forsidefoto:
Thomas Haugersveen

Teknisk produksjon:
07 Media – 07.no

Innsendt stoff til neste nummer må være redaksjonen i hende innen 13. februar 2017.

Redaksjonen avsluttet 17. januar 2017.

Juristkontakt arbeider etter redaktørplakaten og er en del av Fagpressen OPPLAGSKONTROLLERT

MILJØMERKET TRYKKERI 07 PRINTMEDIA – 2041 0279

Utgiver: JURISTFORBUNDET

Risiko for trusler og vold skal kartlegges

I denne utgivelsen kan du lese at nye bestemmelser i arbeidsmiljøforskriftene fra nyttår stiller krav om at virksomheter må kartlegge hvilken risiko det er for at arbeidstakerne kan bli utsatt for vold eller trusler. Det er også krav om opplæring i forebygging og håndtering av volds- og trusselsituasjoner og at det gjennomføres nødvendige tiltak. Ifølge Arbeidstilsynet utsettes så mange som 137 000 arbeidstakere, eller 5-6 prosent av de sysselsatte, for vold eller trusler på jobben minst en gang i måneden. At politifolk og parkeringsvakter er utsatt er dessverre ingen overraskelse, men de er ikke de eneste; helse- og sosialsektoren, offentlig sektor, undervisningssektoren og transportsektoren er også utsatt. Det er stadig flere arbeidstakere som jobber i kontakt med kunder eller brukere og det er her risikoen for vold og trusler er størst.

Hva så med juristene? Hvis man tror at trusler og vold ikke rammer jurister tar man feil. Flere tilfeller av trusler mot politijurister og advokater er offentlig kjent. Det samme gjelder trusler mot dommere. Og ikke bare trusler; sorenskriveren i Hamar fikk huset sitt påtent. Bare flaks gjorde at ikke liv gikk tapt. En kartlegging gjort av Domstoladministrasjonen (DA) viser at dommere stadig oftere må forholde seg til trusler og sikkerhetshendelser og Dommerforeningen har satt temaet på agendaen. Dommerne peker på at slike trusler er et angrep på rettsstaten. Sorenskriveren på Hamar har, ifølge Hamar Arbeiderblad, fortalt at han var nær ved å selv måtte betale alle meromkostningene han hadde som følge av brannen – og at i sin ytterste konsekvens kan en dommer bli redd for å dømme riktig i frykt for represalier. Og advokat Brynjar Meling, som er intervjuet lenger ut i bladet, forteller at han har opplevd episoder som er langt mer ubehagelige enn en sleivete Facebook-kommentar.

Å bli utsatt for vold og trusler kan ha alvorlige konsekvenser både fysisk, psykisk og sosialt for den enkelte arbeidstaker, men det har også store omkostninger for samfunnet og virksomhetene, understreker Arbeidstilsynet i en høring. Og potensielt for rettsstaten kan vi legge til.

Situasjonen i Norge er likevel milevis unna den du kan lese om i en annen sak i denne utgaven. Den colombianske dommeren Ivan Velasquez leder et FN-støttet antikorrupsjonsorgan i Guatemala og han har uredd gått etter både politiske topper, president, narkotikakarteller og paramilitære grupper. Landet opplevde at kriminelle og voldelige nettverk tok kontroll over store deler av samfunnet, inkludert justissystemet.

Men kampen mot korrupsjon gir motreaksjoner – blant annet fra grupper som har forbindelser til det militære eller eks-militære. Tidligere har vi skrevet om dommerne Yassmin Barrios og Miguel Angel Galvez, som lever med alvorlige trusler fordi de ikke lar seg påvirke av trusler. Guatemala ligger langt unna Norge, men da Ivan Velasquez besøkte Norge før jul advarte han mot hvordan korrupsjon kan spise seg inn på samfunnsområde etter samfunnsområde. Og bakteppet er trusler og vold.

Ole-Martin Gangnes
redaktør
omg@juristkontakt.no

Vil bygge lokalt engasjement

Susanne Eliassen ønsker å løfte engasjementet ute i Juristforbundets medlemsmasse. Det kan hun nå være med på å legge til rette for – som forbundets nye visepresident.

Tekst: Ole-Martin Gangnes
Foto: Thomas Haugersveen

Det var ved Juristforbundets representantskapsmøte på slutten av fjoråret at Susanne Eliassen ble valgt til visepresident i Juristforbundet. Hun etterfølger Erik Warberg i rollen som forbundets nestkommanderende. Eliassen kommer fra Andøya i Nordland og har vært bosatt i Oslo i mange år. Hun har sittet i forbundets hovedstyre lenge, vært leder for Juristforbundets kommuneseksjon og hatt verv i Akademikerne.

– Jeg er vokst opp med fagforening og politisk engasjement. Det er en integrert del av meg. Interesse for politikk og det å ville påvirke har jeg alltid hatt, sier Eliassen, som også har vært lokalpolitisk engasjert i SV.

– I Juristforbundet handler det ikke om partipolitikk, men om rettspolitikk og fagforeningspolitikk. Det handler om å påvirke på en annen måte. Det er godt å tenke fritt på disse spørsmålene i et fagforeningsperspektiv. Jeg synes i hele tatt at det er gøy å få til noe sammen med andre, sier hun.

Under det samme representantskapsmøtet som hun ble valgt til visepresident, ble det også besluttet at mer ressurser skal gå ut lokalt til seksjoner og foreninger. Bakteppet er anbefalinger fra et organisasjonsutvalg i Juristforbundet, som etterlyser tiltak for å øke demokratiet og det lokale engasjementet i forbundet. Det er en utvikling hun ønsker velkommen.

– Det er bra med mer ressurser ut. Jeg tror det vil legge til rette for økt engasjement ute i medlemsmassen. Det blir lettere å arbeide lokalt og kanskje det blir en lavere terskel for å delta mer. De tillitsvalgte har behov for større frihet til å lage arrangementer lokalt. Det er jo også i Juristforbundets ånd at vi skal finne de gode lokale løsningene.

– Det er selvfølgelig et skjæringspunkt her; vi må samtidig sørge for å ha nok ressurser sentralt i forbundet til de aktivitetene som må gjøre der – enten det er tariffarbeid eller advokatkontoret vårt, understreker hun.

Et godt arbeidsliv

– Hvor mye politikk skal Juristforbundet holde på med?

– Vi skal gjøre mer av det vi gjør nå og som vi får gode tilbakemeldinger fra medlemmene for. Etter mitt syn er den primære fagforeningsjobben å få med flere til å sikre den norske modellen. Fungerende arbeidstakerorganisasjoner er en forutsetning for et regulert og godt arbeidsliv. Derfor bør alle jurister være organisert. Det gjelder for både privat og offentlig sektor.

Hun mener det er et potensial for å få med flere jurister

– Jeg møter stadig jurister som ikke er organisert. Jeg tror mange rett og slett ikke har tenkt over hvor viktig det er. I Juristforbundet er det muligheter for å jobbe for det man brenner for og vi trenger at enda flere bidrar.

> *Det er i Juristforbundets ånd å finne de gode lokale løsningene*

Selv har hun vært engasjert i Juristforbundet i mange år. I hovedstyret tok hun plass første gang i 2009 og hun har sittet uavbrutt siden 2011. Og nå er hun altså visepresident.

– Det har skjedd veldig mye i forbundet siden jeg satt i hovedstyret første gang i 2009. Den gang var Advokatforeningen med i forbundet og vi var færre i styret. Det ble stort sett fattet driftsmessige beslutninger og hovedstyret tok mindre styring. I dag har det utviklet seg et ønske om et mer og mer aktivt hovedstyre som tar sterkere grep om politikk og strategi. Og det gjør oppgavene langt morsommere.

– Arbeidet vårt er fokusert på at medlemmene ser at det vi gjør gagner dem. Det har vært en villet utvikling og det er mange som har bidratt til at vi har kommet dit vi er i dag.

Samfunnsansvar

– Hva vil du trekke fram av det som gagner medlemmene?

– I dag uttaler vi oss lang mer offentlig. Det har vært en markant dreining mot mer synlighet. Det har vært et ønske at Juristforbundet skulle bli en tydeligere stemme, og det har vi blitt. Vi kan ikke sitte isolert inne på Juristenes Hus og snakke om at vi må ha bedre rammevilkår for jurister men vi må vise hvorfor vi jurister er viktige. Og da må vi også snakke bredere enn bare lønn osv. Vi kan ikke bare være oss selv nærmest hvis vi skal synliggjøre juristers kompetanse og betydning. Vi må i det hele tatt bidra i samfunnsdebatten. Det er dessuten vår forpliktelse som jurister å bidra.

Hun mener det ikke holder å kun jobbe med tariff og bistand.

– Vi kan ikke drive kun med lønnspolitikk, bistand fra advokatkontoret og medlemsfordeler uten tanke på politikk. Vi skal ikke bare tenke på oss selv. Den tanken har en egenverdi i seg selv, men i tillegg mener jeg at det vil gagne medlemmene. Vi må være tilstede i arbeidsgrupper, utvalg og referansegrupper. Det er bra for medlemmene at vi er der avgjørelser tas.

Hun mener Juristforbundet har et samfunnsansvar å ivareta.

– Vi er en høyt utdannet gruppe med kompetanse på mange felter. Da må vi klare å ta et ansvar for dem som ikke klarer å si ifra selv. Det er vår forpliktelse.

Derfor er hun glad for den utviklingen som har vært i forbundet.

– Men jeg skulle ønske at vi tok enda modigere valg. Det gjelder både størrelsen på landsmøtet vårt og antall frikjøpte tillitsvalgte. Men jeg innser at vi må ta små skritt i forbundet, selv om det ikke ligger helt i min natur å tenke på den måten. Jeg er nok litt mer utålmodig. Men vi er på vei.

– Vi trenger et sterkere engasjement blant politikerne våre også. Det er blant annet mye å gjøre i privat sektor og der er det arbeid i gang. Hvis

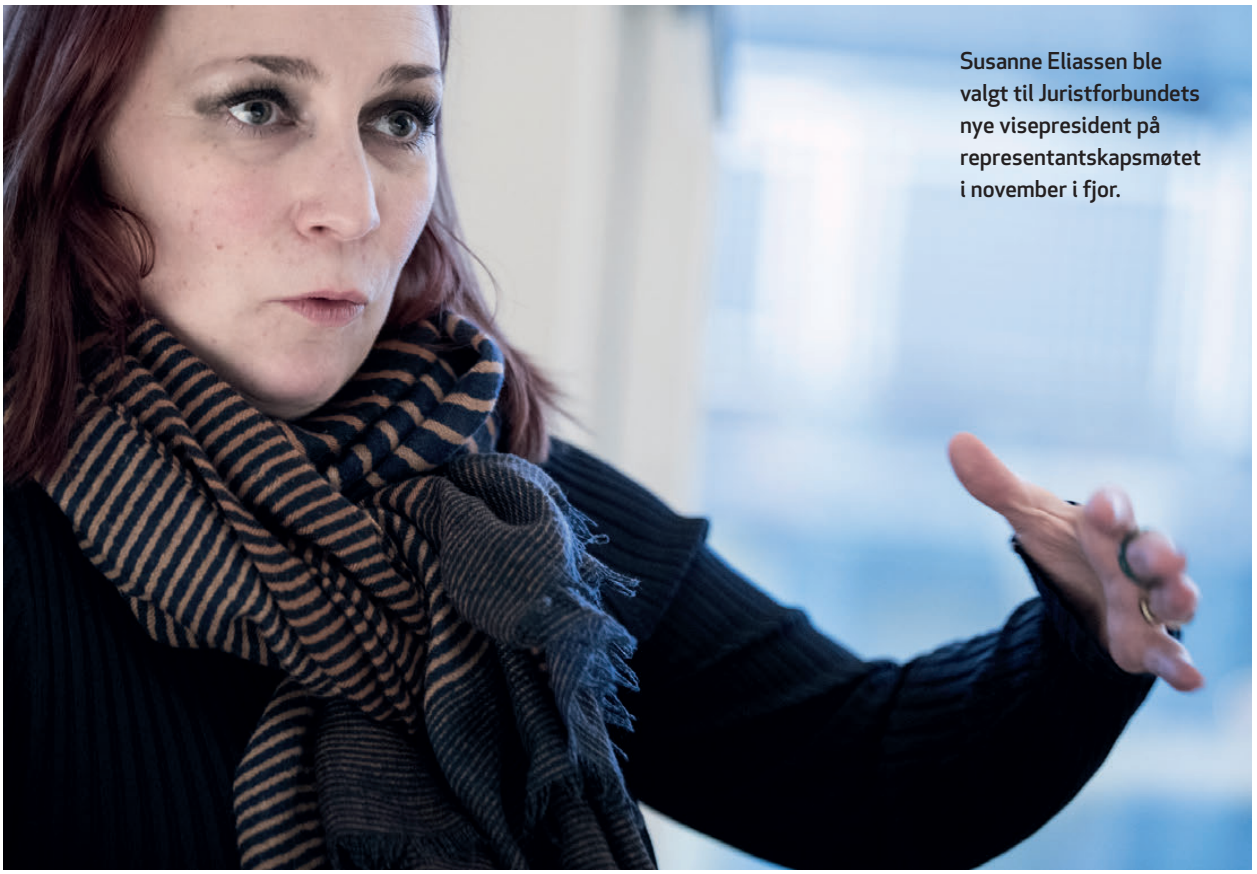

Susanne Eliassen ble valgt til Juristforbundets nye visepresident på representantskapsmøtet i november i fjor.

vi ikke utvikler oss, ja så stopper det opp der vi er nå. Vi skal videre. Derfor gikk jeg inn for at enda flere må frikjøpes for å arbeide som tillitsvalgte på heltid.

Studerte i Tromsø

Hun studerte i Tromsø og startet på jusstudiet i 1995.

– Hvorfor ble det jus?

– Jeg har egentlig alltid villet studere jus, helt siden jeg gikk på barneskolen. Men av en eller annen grunn søkte jeg ikke på jussen etter videregående, men på både sykepleien og psykologi. Jeg kom inn på begge studier og valgte psykologi i Trondheim. Men jeg skjønte at det ikke var noe for meg. Etter hvert, etter å ha gjort litt ulike ting i Trondheim, søkte jeg på både jus og sosionom. Jeg kom inn på begge og valgte jus.

Og jus og flytting til Tromsø ble det.

– Så ble jeg gravid og snart småbarnsmor. Jeg ble mor under 1. avdeling på studiet. Og etter hvert også alenemor. Jeg klarte å kombinere studiet med livet som småbarnsmor, men det er klart det var trangt økonomisk iblant. Jeg jobbet hele tiden ved siden av studiet.

Etter at hun var ferdig med jusstudiet flyttet hun til Oslo for å jobbe. Der arbeidet hun som jurist i Oslo kommune – både i sosialtjenesten og barnevernstjenesten. Hun arbeidet også et år i Fellesorganisasjonen (FO), fag- og profesjonsforbundet for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

I dag arbeider hun som jurist i helseetaten i kommunen, men hospiterer for tiden som advokatfullmektig hos kommuneadvokaten i Oslo.

– Både sosialtjenesten og barnevernet var perfekte jobber for meg da jeg startet yrkeskarrieren. Jeg anbefaler alle å jobbe i førstelinjetjenesten. Der møter man mange mennesker man kanskje ellers ikke ville kommet i kontakt med. Det er en fantastisk erfaring å ta med seg. I min nåværende jobb i helseetaten arbeider jeg som juridisk rådgiver – som en allmennpraktiker.

Ulike sektorer

Eliassen satt i Strandbakken-utvalget, som vurderte fremtiden for jusutdannelsen i Norge.

– Det var interessant arbeid. Det jeg vil si om jusutdannelsen nå, er at man ikke kan drive distriktspolitikk med jusutdannelsen. Jeg ser ikke verdien av å tilby jusutdanning på ethvert nes. Det er viktig at utdanningen ikke utvannes. Dersom man utdanner bachelorere må det være en fullverdig utdannelse. Hvis ikke, er det dårlig utnyttelse av ressurser. Jeg har problemer med å se om alle arbeidsplassene ►

for bachelorene finnes der ute. Utdanningen har ikke oppstått etter et behov i arbeidsmarkedet.

– Juristforbundet tar ikke opp bachelorere?

– Vi gjør ikke det nå, men det må nok opp til revurdering dersom det blir mange som har en bachelor. Jeg tror det er et tidsspørsmål før det blir et aktuelt spørsmål igjen. Og det er i alle fall bedre at Juristforbundet er med å definere og forme fremtiden her. Vi kan ikke melde oss ut av dette og være passive. Og en ting er jeg sikker på; bachelorutdanning er ikke noe som har noe å si for anseelsen til juristene. Det er blir en veldig defensiv holdning.

– Beskyttelse av juristtittelen var vel også noe Juristforbundet arbeidet for?

> *Jeg innser at vi må ta små skritt i forbundet, selv om det ikke ligger helt i min natur å tenke på den måten*

– Ja og det tok jeg med inn i utvalget. Det ble ikke noe gjennomslag for det, men vi slipper ikke tak i det. Det er viktig å jobbe langsiktig.

– Representantskapet har valgt nytt styre. Hvordan jobber dere sammen?

– Vi er helt i starten av å finne sammen som et kollegium, men det virker veldig bra. Et styre har godt av utskiftninger med jevne mellomrom, man trenger nye personer med nye tanker. Akkurat nå blir det mange diskusjoner om prioriteringer, rett og slett om hva Juristforbundet skal bruke tid og krefter på.

– Forbundet har jo medlemmer fra mange ulike sektorer. Er det vanskelig å finne sammen?

– Der er det viktig å huske at det er mer som er likt enn ulikt mellom oss. Det er ikke så viktig hvor vi jobber, det er masse som forener oss som jurister. Men vi må kanskje tørre å være modigere noen ganger. Vi må klare å ta valg også når interesser står mot hverandre. Vi skal selvfølgelig ha gode og grundige diskusjoner, men samtidig være i stand til å velge. Det er mange vanskelige debatter; som for eksempel politiets behov for metoder satt opp mot personvern eller hensynet til barns beste satt opp mot retten til privatliv.

– Både president Curt A Lier og du har erfaring fra offentlig sektor. Klarer dere å ivareta privat sektor?

– Jeg kan garantere at vi jobber for privat sektor. Bakgrunnen spiller ingen rolle, men vi trenger mer kunnskap derfra. Det er mange spørsmål i privat sektor som går rett inn i klassisk fagforeningsjobbing. For eksempel om regelverk som handler om rammevilkår, rett til sykepenger og en masse

annet. Jeg tror vi har et svært stort potensiale i privat sektor og styret i seksjon privat jobber målrettet med dette nå.

Liker å diskutere

– Hvordan jobber president Curt A. Lier og visepresidenten sammen?

– Vi jobber naturlig nok tett sammen og kjenner hverandre godt etter mange år sammen i Juristforbundet. Vi har ulik bakgrunn, med ulike nettverk og det er en styrke. Som personer vil jeg si at vi begge er engasjerte og vi har gjerne diskusjoner oss imellom. Men det skal selvfølgelig være profesjonelt og saklig og vi skal ikke ha diskutert saker ferdig på kammerset. Det er i styrerommet diskusjonene skal tas så klart.

Hun håper Juristforbundet tør å gå ut av komfortsonen.

– Hvis ikke vil vi ikke få til noen endringer. I kjølvannet av organisasjonsutvalgets rapport var nesten som om alle lette etter feil i rapporten i stedet for å ha en positiv innstilling til forandring.

> *Vi må klare å ta valg også når interesser står mot hverandre*

Hun har også forventninger til mer diskusjoner og «politisk verksted" under landsmøtene framover.

– Det er klart at det nok vil ta litt tid før det kommer skikkelig i gang, men ta et tema som forbundets humanitære engasjement; det er et tema som bør komme på neste landsmøte.

– Apropos økt lokalt engasjement; er juristene debattglade?

– Ja, det opplever jeg at vi er. Jeg ser det ute blant medlemmene våre. Jeg tror engasjementet er større enn det som reflekteres i forbundet og det er vel ikke ett sted det ikke pågår politiske diskusjoner. Men mange diskusjoner kommer ikke helt opp i forbundet – de generer ikke høringer eller annet engasjement. Der har vi en jobb å gjøre. Jeg tror vi tar noen riktige grep for å gjøre noe med det nå – ved å jobbe for mer lokal aktivitet.

– Når det er sagt, må det også jobbet godt lokalt for å få det til. Mange er nok engasjert i det som har med deres egen arbeidsplass eller egen arbeidshverdag å gjøre, men de klarer kanskje ikke å få debatten ut. Her må forbundet legge til rette. Jeg har tro på at vi skal finne en nøkkel til suksess her. Vi skal få flere til å være med å skape engasjement og til at vi sammen jobber for saker innenfor det Juristforbundet står for. Et hovedstyre kan ikke klare den jobben alene, sier hun.

STINESOFIES § STIFTELSE
en barndom uten vold

Testamentarisk gave til en barndom uten vold!

Stine Sofies Stiftelse arbeider for at alle barn skal få en oppvekst og en barndom uten vold og overgrep!

Det er estimert at omlag 100.000 barn i Norge lever med vold og overgrep hver dag. Den testamentariske gaven går direkte til vårt arbeid for en barndom uten vold.

Gaven er fritatt arveavgift.

Telefon - 37 29 40 90 ● E-post - post@barnerett.com

– For liten kapasitet til å etterforske økonomisk kriminalitet i Norge

– Økonomidelen av politiet er for svak i Norge. Vi er bare i starten på å bygge opp kapasiteter her, sa riksrevisor Per Kristian Foss i en paneldiskusjon med Økokrim-sjef Trond Eirik Schea og skattedirektør Hans Christian Holte under konferansen "Making Transparency Possible" i Oslo i desember. Temaet for diskusjonen var hvor uavhengige kontrollinstitusjonene er i Norge. – Transparens og systemer er stort sett på plass, men det handler om kapasitet, sa Foss. Trond Eirik Schea mente også at uavhengigheten var på plass. – Men kapasitetene til de uavhengige kontrollinstitusjonene er en faktor her, sa han. Til tross for transparens og kontroll understreket Hans Christian Holte at det kunne være gråsoner også i Norge. – I saker om skatteunndragelser og skatteplanlegging kan det være gråsoner, sa han. Vi er nok generelt litt naive i Norge, kanskje spesielt når det gjelder statlige selskaper som operer internasjonalt, sa Per Kristian Foss.

Tysk justisminister vil sette fotlenke på radikaliserte - også uten dom

Den tyske justisministeren, Heiko Maas, foreslår å sette elektronisk fotlenke på personer man frykter kan begå terrorhandlinger. I første omgang kom han med et lovforslag om å utstyre dømte ekstremister med fotlenke efter soning av en dom. Det skulle være snakk om personer som er dømt for terrorplanlegging, terrorfinansiering eller for å ha støttet en terrororganisasjon. Men nå åpner han også opp for at sette fotlenke på ekstremister uten en dom. Det uttalte ministeren i januar ifølge flere tyske medier gjengitt i danske Jyllandsposten.

Han får støtte av partikollega og ministerpresidenten i Brandenburg, Dietmar Woidke, som sier til Tagesspigel at SPD bør ha sterkere større fokus på landets sikkerhet. Anis Amrim, som kjørte en lastebil rett gjennom menneskemengden på et julemarked i Berlin, hadde vært i myndighetenes i en periode og fantes på en liste over personer som utgjør en potensiell trussel. Men bevisene var så mangelfulle at politiet avsluttet overvåkningen av ham. Amri hadde fått avslag på asyl og skulle forlate Tyskland. Nå skal man kunne frihetsberøve avviste asylsøkere som vurderes å utgjøre en risiko i opptil 18 måneder, eller inntil opprinnelseslandet vil ta imot personene, mener Haiko Maas.

Justisdepartementet får kritikk av offentlighetsutvalg

13 av 16 departementer journalfører brev og dokumenter så tregt at det er både kritikkverdig og lovstridig, mener pressens offentlighetsutvalg. Det melder Medier24. Dårligst ut kommer Justisdepartementet, ifølge rapporten «Slik hindrer departementer innsyn». Offentlighetsutvalget har undersøkt kvalitet og tempo på journalføring av brev og dokumenter og alle departementene er kontrollert over en periode på drøyt halvannet år. Ifølge rapporten bruker Justis- og beredskapsdepartementet 39,4 dager i snitt fra dokumentdato til publiseringsdato. Dokumentdato er datoen avsender påfører dokumentet, mens publiseringsdato er datoen for når journalposten publiseres i postjournalen. Ettersom departementene i dag er pålagt å overføre journalposter bare én gang i uken, har utvalget satt en strek ved rundt åtte virkedager i snitt fra dokumentdato til publiseringsdato.

«Departementer som bruker lengre tid enn det, mener vi har en kritikkverdig og lovstridig praksis», heter det i rapporten. Departementene som kommer best ut er Statsministerens kontor, Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Hans Petter Graver vil bli ny rektor

Jusprofessor Hans Petter Graver, som i fjor søkte på jobben som høyesterettsjustitiarius, men tapte på målstreken mot Toril Marie Øie, stiller som kandidat til ny rektor ved Universitetet i Oslo, skriver Universitas. – Det som har motivert meg spesielt er utviklingen det siste året. Vitenskapens verdier, sannhet og rasjonalitet er under press. Og da er det enda viktigere at universitetet er oppdatert, aktuelt og tar initiativet i samfunnsutviklingen, sier Graver. Rett før jul lanserte kjemiprofessor Svein Stølen sitt rektorkandidatur. Nå kaster altså Hans Petter Graver seg inn i det som kan bli en uhyre spennende valgkamp. Graver har tidligere uttalt til Uniforum at han ikke ville stille, men forteller til Universitas at den politiske utviklingen i samfunnet det siste året har inspirert han.

Åsne Julsrud ny styreleder i Nasjonal Institusjon for Menneskerettigheter

Åsne Julsrud er av Stortinget valgt som ny styreleder for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter. Hun overtar etter Cecilie Østensen Berglund. Åsne Julsrud er tingrettsdommer i Oslo tingrett og leder av Dommerforeningens menneskerettighetsutvalg.

Nasjonal institusjon for Menneskerettigheter skal fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. De overordnede målene for Nasjonal institusjon er å være en sterk faglig aktør som setter menneskerettigheter på dagsorden og bidrar i menneskerettighetsdebatten på en konstruktiv og faktaorientert måte.

Rekordmange med svært stor tiltro til domstolene

35 prosent sier nå at de har svært stor tiltro til domstolene. Det er en økning med 26 prosent på femten år, i følge Domstoladministrasjonen (DA), som på sin hjemmeside skriver at folk har betydelig større tiltro til domstolene enn til politiet. Undersøkelsen, som er gjort av analyseselskapet Ipsos, viser i følge DA at det er en stabil høy tillit til domstolene, men at enda noen flere enn tidligere gir uttrykk for svært stor tiltro. Oppgangen er bare på en prosent. Fortsatt er det en prosent som gir uttrykk for at de ikke har noen tiltro til domstolene og ti prosent sier at de har liten tiltro. Til sammen er det 86 prosent som sier at de har svært, eller ganske, stor tiltro til domstolene. Det er samme tall som for 2015 Det er også regionale forskjeller. Hele 98 prosent av de som bor i Oslo svarer at de har svært, eller ganske, stor tiltro til domstolene.

Bedret rettsstilling for pårørende

Et forslag til endringer i helse og omsorgstjenesteloven skal gi pårørende en forbedret rettsstilling i forhold til kommunale helsetjenester. – Pårørende skal få en tydeligere og større plass i helse- og omsorgstjenesten. De har ofte krevende omsorgsoppgaver og utsettes for store belastninger. Det er derfor viktig at pårørende får god støtte og avlastning, sier helse- og omsorgsminister Bent Høie i en pressemelding. I proposisjonen foreslår departementet i helse- og omsorgstjenesteloven med sikte på å samle og tydeliggjøre kommunens plikt til pårørendestøtte. Det fremmes forslag om en ny bestemmelse som samler og tydeliggjør kommunens ansvar overfor dem som har et særlig tyngende omsorgsarbeid. Etter bestemmelsen skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte i form av avlastning, omsorgsstønad, opplæring og veiledning. Tiltakene som regnes opp i bestemmelsen er i all hovedsak en videreføring av dagens ordninger, og kommunen skal fortsatt foreta en vurdering av hva som er et nødvendig og forsvarlig tilbud til den enkelte. Forslaget medfører imidlertid at kommunen får en tydeligere plikt til å foreta en selvstendig vurdering av pårørendes behov og fatte vedtak om tiltak. Dermed sikres at det samlede tjenestetilbudet som utformes, også ivaretar pårørendes behov. Samlet sett representerer derfor forslaget en ny og forbedret rettsstilling for pårørende.

JURIST KONTAKT

ser tilbake

40 år siden

Finansminister Kleppe trodde ikke det ville være særlig hjelp i oppnevne et forenklingsutvalg på skatterettens område. Det er folk utenfor skatteekspertenes rekker som kompliserer systemet, mente Kleppe.

(Skattevesenets Juristforening arrangerte debatt om skattemoral)

30 år siden

Norsk Politiforbund synes å benytte enhver anledning til å kreve juristene trukket ut av politiet gjennom en utskilling av påtalefunksjonene.

(Men Politiembetsmennene er tilbakeholdne i debatten)

20 år siden

Lovdatas nye CD-plate gir deg et helt bibliotek med norske rettskilder.

(NorLex CD 1997 kan blas i og leses i som en elektronisk bok eller benyttes som et søkbart informasjonssystem)

10 år siden

At mytene om at Norge ikke eier Svalbard har spredd seg i den norske juristtand kan ha svekket Norges kraft til å hevde sin rett på Svalbard.

(Carl August Fleischer)

Neste Juristkontakt kommer 1. mars.

Annonsefrist 17. februar

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

Usikker framtid for Generaladvokaten

Det er godt om plassen i kontorene hos Generaladvokaten. Jurister som har sluttet blir ikke erstattet og Generaladvokaten sitter som konstituert på tredje året. Det er som om hele embetet holder pusten.

Tekst og foto: Aina Johnsen Rønning

Den militære påtalemyndighet skal reorganiseres. Generaladvokat Lars Morten Bjørkholt og førstekrigsadvokat for Nord-Norge, Stine Maria Aarnseth, håper på en beslutning om fremtidig organisering i løpet av våren.

– Det er ikke noe særlig for noen å ha en så usikker framtid, det gjelder jo både for meg personlig og for hele embetet, sier generaladvokat Lars Morten Bjørkholt, som håper på en beslutning om fremtidig organisering i løpet av våren.

Generaladvokaten rådgir ikke lengre i saker om folkeretten og operasjonell rett, slik de gjorde det under tidligere generaladvokat Arne Willy Dahl. De går heller ikke inn og mener noe om hvordan norske soldater skal oppføre seg i internasjonale operasjoner. Det var under Arne Willy Dahl en gradvis utvikling i retning av at Forsvaret selv ivaretok rådgivning helt og holdent innen operasjonell rett og undervisning i krigens folkerett.

– Forsvaret gjør det selv. Tidligere var det vanlig å henvende seg til generaladvokaten om en lang rekke militærjuridiske spørsmål, og det ble gnisninger mellom Generaladvokaten og Forsvarsdepartementet om hvem som skulle gjøre og mene hva, sier Bjørkholt.

– Var det kjedelig å bli fratatt disse oppgavene?

– Nå er porteføljen mer rendyrket til det instruksen vår sier vi skal være, og som påtalemyndighet er det greit å slippe å gi råd om noe vi kanskje ville måtte påtale i neste runde. Det er en grei opprydning, svarer Bjørkholt.

Det som generaladvokatembetet nå jobber med er disiplinære saker og noen straffesaker mot militært personell. I 2015 behandlet de 15 saker og i underkant av 500 refselser. Det er nemlig ikke behov for så mye kakebu lengre. Ungdommene som kommer inn er motiverte, håndplukkede og de beste av «generasjon prestasjon».

– Når vi møter unge vernepliktige er det tydelig at de er der for å lære noe, bygge CV og kanskje til og med en karriere i forsvaret, sier Bjørkholt.

Fra embete til avdeling?

Saksnedgangen førte til at Justisdepartementet i vår sendte ut på høring et forslag om å reorganisere hele ordningen, for eksempel ved å integrere mili-

tærjuristene i den sivile påtalemyndigheten, og la forsvaret overta ansvaret for disiplinærsakene. Det siste er ikke forsvaret og forsvarsstaben og generalene enige i, og de har påpekt at de ønsker en uavhengig rådgivning i disiplinærsaker, slik at dette ikke blir liggende hos noen som er i linja under forsvarssjefen.

– Hva tenker dere om å samlokaliseres med statsadvokatembetet?

– I utgangspunktet handler jo samlokalisering bare om hvilke lokaler man sitter i, men det kan jo rive ned skottene som er i dag. Det var jo også argumentasjonen fra Justisdepartementet, at en samlokalisering skal skape synergieffekter siden statsadvokatene i dag driver med fremmedkrigere og utenlandske krigsforbrytere, blant annet, sier Bjørkholt.

– Alle jurister kan jo jus, men få har militærjuridisk og militærfaglig kompetanse. Mener du at man vil klare å holde på denne kompetansen dersom dere blir en avdeling under statsadvokatembetet?

– Vår viktigste jobb er ikke i fredstid, men i krigstid. Dersom noe skjer er det viktig å ha en militær påtalemyndighet som kan behandle militære straffesaker. Jo mer integrert eller overført vi blir til den sivile enheten, jo mindre sannsynlig er det at man vil klare å opprettholde denne kompetansen, sier Bjørkholt.

> *Jo mer integrert eller overført vi blir til den sivile enheten, jo mindre sannsynlig er det at man vil klare å opprettholde denne kompetansen*

Egen militær påtalemyndighet?

Straffeprosesslovutvalget går imidlertid i motsatt retning i sin NOU, og foreslår en betydelig utvidelse av mandatet til Generaladvokaten. I krigstid skal nemlig Generaladvokaten ta alle saker som gjelder mulige brudd begått av militært personell. Straffeprosessutvalget mener man bør ha et tilnærmet likt system i freds – og krigstid. I dag kobles ikke Generaladvokaten inn ved brudd på heimevernloven, vernepliktsloven, militærnekterloven eller mildere narkotikaforbrytelser i militær sammenheng. Selv typiske militære saker kan være sivile fordi man har overtrådt en sivil straffebestemmelse.

– Porteføljen er i dag snever for hvilke straffesaker vi har påtalekompetanse på. Vi mener at der det er begått en straffesak av militært personell med militært materiell eller på et militært område bør dette være en militær straffesak, sier Bjørkholt.

– Så om noen i Heimevernet tar med seg en AG3 inn på et kjøpesenter og skyter vilt rundt seg vil saken bli prosedert av dere?

– Ja, eller om noen for eksempel blir voldtatt av en militær inne på et militært område, sier Bjørkholt.

– Dere risikerer med andre ord både å bli slukt av den sivile påtalemyndigheten, eller å vokse betydelig og få utvidet mandatet betraktelig?

– Det stemmer, så min viktigste jobb her har vært å sørge for at beslutningsprosessen er best mulig, og at byråkratene og politikerne er blitt godt nok opplyst når de nå skal endre på en 370 år gammel tradisjon, avslutter Bjørkholt.

Bare straff og refs i nord

Alle vil øve i Nordområdene og russerne følger godt med på hva som skjer, men Krigsadvokatene for Nord-Norge tar disiplinære – eller militære straffesaker som vedrører militære øvelser eller i tilknytning til internasjonale operasjoner.

– Saker som gjelder norsk militært personell i utenlandsoperasjoner ble flyttet fra oss til Krigsadvokatene for Sør-Norge. Dette ble flyttet til region sør på grunn av nærhet til sentrale institusjoner, sier Stine Maria Aarnseth, førstekrigsadvokat for Nord-Norge.

Tidligere var det fremmede ubåter som ble meldt observert rundt øvelser. Nå er det droner. Før jul hadde man militærøvelsen «Rein 2» hvor 200 soldater og stridsvogner fra U.S. Marines blant annet har øvd med Brigade Nord. I løpet av øvelsen har Hæren observert flere enn ti uidentifiserte droner over de aktuelle landområdene i Indre Troms og Østerdalen.

– Det hender ofte at militære myndigheter tar kontakt for juridiske spørsmål i forbindelse med slike hendelser. Det er en sivil politisak dersom sivile flyr droner over en øvelse, men militære sjefer tar kontakt dersom de mener det er begått disiplinære – eller militære straffebrudd, sier fungerende førstekrigsadvokat Aarnseth, som tidligere ga råd og uttalelser i militære disiplinære saker og behandlet militære straffesaker i tilknytning til forsvarets militære øvelser og til forsvarets internasjonale operasjoner.

– Men vi er fremdeles i fora rundt krigens folkerett og følger med på hva som beveger seg internasjonalt. Mest for å kunne håndtere mistanke om brudd som norske soldater kan ha begått i internasjonale operasjoner. I slike saker er det vi som skal vurdere sanksjoner som straff eller disiplinærreaksjoner, sier Aarnseth.

Nye regler skal hindre trusler og vold i arbeidslivet

Så mange som 137 000 arbeidstakere, eller 5-6 prosent av de sysselsatte, utsettes for vold eller trusler på jobben minst en gang i måneden, viser levekårsundersøkelser. På bakgrunn av de dystre tallene, og etter en omfattende høring igangsatt av Arbeidstilsynet, innførte Arbeids- og sosialdepartementet nye regler for å hindre slike trusler og overgrep.

Tekst: Tore Letvik

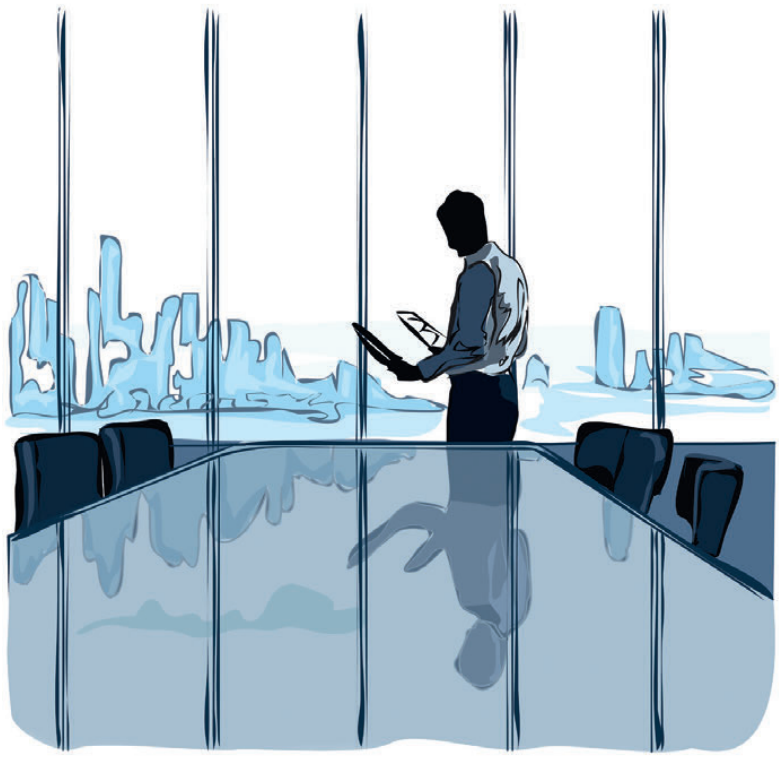

Det er arbeidsmiljøforskriftene som nå er «pusset" opp for på en bedre måte å legge til rette for at arbeidsmiljøet for arbeidstakerne i Norge skal være fullt forsvarlig. Endringen gjøres i forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav som får et nytt kapittel 23A.

De nye bestemmelsene stiller blant annet krav om at:

- Virksomhetene skal kartlegge hvilken risiko det er for at arbeidstakerne kan bli utsatt for vold eller trusler.
- Arbeidstakerne får nødvendig opplæring i forebygging og håndtering av volds- og trusselsituasjoner.
- Arbeidstakerne og deres tillitsvalgte får nødvendig informasjon bl.a. om hvilke rutiner som er satt i verk for å forebygge, håndtere og følge opp vold- og trusselsituasjoner.
- Virksomhetene gjennomfører de tiltak som må til, og at ansatte som blir utsatt for vold og trusler blir fulgt opp på en god måte i ettertid.

Alvorlige konsekvenser

Under høringen understreket Arbeidstilsynet alvoret i situasjonen, men ikke bare for den enkelte ansatte. I høringsnotatet pekte tilsynet også på de konsekvensene vold – og trusler på arbeidsplassen får for samfunnet.

«Undersøkelsene viser at det er forskjeller når det gjelder alder, kjønn og næring. Å bli utsatt for vold og trusler kan ha særlig alvorlige konsekvenser både fysisk, psykisk og sosialt. I verste fall kan voldsutøvelse mot arbeidstakere innebære bruk av våpen, og resultatet kan være fatalt for den som rammes. Videre vil selve risikoen for å bli utsatt for vold eller trusselsituasjoner være en belastning for arbeidstakerens psykososiale arbeidsmiljø. Generelt kan det antakelig også legges til grunn at skade påført ved voldsutøvelse har større traumatiserende effekt enn tradisjonelle arbeidsskader. Vold og trusler i arbeidslivet er forbundet med store omkostninger for samfunnet, for virksomhetene og for den enkelte arbeidstaker som måtte rammes», skriver Arbeidstilsynet.

Årsakssammenheng

Tilsynets undersøkelser viste – ikke overraskende – at risikoen for å bli utsatt for vold og trusler varierer etter næring og yrke.

«Yrkene i seg selv forklarer ikke nødvendigvis variasjonen, men årsakssammenhengen handler i stor grad om risikoutsatte situasjoner arbeidsta-

kerne innen de ulike yrkene er involvert i. Vold og trusler om vold mot arbeidstakere kommer som regel fra kunder, klienter, brukere, pasienter, innsatte eller elever. Risikoen for å bli utsatt for vold og trusler er også avhengig av organisatoriske forhold, som når på døgnet man arbeider, bemanning, om man arbeider alene, kompetanse, tidspress, beslutningskrav o.l., samt utforming av arbeidslokaler og tekniske løsninger», skriver Arbeidstilsynet som, i samarbeid med partene arbeidslivet, i 2014 igangsatte arbeidet med å kartlegge status når det gjelder vold og trusler i arbeidslivet. Kartleggingen ble basert på eksisterende dokumentasjon og forskning, samt på erfaringer, og førte fram til høringen og forskriftsendringen.

Dobbelt så mange kvinner

Arbeidstilsynet kommer på sin hjemmeside også med noen overraskelser i forhold til hvilke arbeidstakere som rammes av vold og trusler på arbeidsplassen.

> *Vold og trusler om vold mot arbeidstakere kommer som regel fra kunder, klienter, brukere, pasienter, innsatte eller elever*

«Mange gjetter nok på at politi og parkeringsvakter er utsatte arbeidsplasser, og det er helt riktig. Færre vet at helse- og sosialsektoren er alvorlig belastet med vold og trusler. Det samme gjelder lærere og folk som jobber i transportnæringen, som sjåfører for buss og taxi og t-bane- og trikkeførere. I arbeidslivet er det stadig flere arbeidstakere som jobber i kontakt med kunder eller brukere – hele 82 prosent. Det er her risikoen for vold og trusler er størst», skriver tilsynet.

I tillegg til helse- og sosialsektoren, offentlig sektor, undervisning og transport er også hotell- og restaurantnæringen blant de fem mest utsatte bransjene. I varehandel, post og bank er det sjelden noen blir utsatt for vold og trusler, men desto mer dramatisk når det skjer, da det ofte dreier seg om ran.

Ifølge Arbeidstilsynet er kvinner mest utsatt.

«Mange tror kanskje det er flest menn som rammes av vold og trusler. Det stemmer ikke. Dobbelt så mange kvinner som menn rapporterer om vold og trusler på jobb, antakelig fordi flere kvinner jobber i de mest utsatte bransjene».

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsens mål er å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens.

Hjerteliv.no

Testamentarisk gave til hjerteforskningen!

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den største humanitære bidragsyteren til norsk hjerteforskning. Vårt arbeid finansieres med innsamlede midler.

Hjerte- og karsykdommer er årsak til flest dødsfall i Norge. Hver dag dør 47 mennesker på grunn av hjerte- og karsykdommer.

Dagens behandling er resultatet av tidligere forskning. En testamentarisk gave går direkte til hjerteforskningen og er en investering for framtidige generasjoner. Gaven er fritatt for arveavgift og kommer derfor i sin helhet forskningen til gode.

Postboks 7139 Majorstuen, 0307 Oslo Tlf: 23 12 00 00 Faks: 23 12 00 01 www.nasjonalforeningen.no

Korrupsjonsjegeren

Uavhengige og sterke dommere er helt avgjørende for å lykkes

Foto: Rose Korol

Den colombianske dommeren Ivan Velasquez leder det FN-støttede antikorrupsjonsorganet CICIG i Guatemala. Mange korrupte nettverk er avdekket, men det er fortsatt en lang vei å gå sier Velasquez, og peker på hvor viktig et sterkt sivilsamfunn og sunn politisk kultur er for et land.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Den colombianske dommeren Ivan Velasquez leder «International Commission Against Impunity in Guatemala», kjent under den spanske forkortelsen CICIG. På 2000-tallet gjorde Velasquez seg bemerket på den juridiske arenaen i Colombia, da han etterforsket forbindelser mellom politikere og paramilitære grupper, noe som endte med at flere parlamentsmedlemmer ble fengslet.

I 2013 fikk han i oppdrag å bidra i korrupsjonskamp i et annet land – han ble da utnevnt som leder av FN-støttede CICIG i Guatemala. Der har Ivan Velasquez uredd gått etter både politiske topper, president, narkotikakarteller og paramilitære grupper.

I Guatemala ble en 36 år lang borgerkrig avsluttet midt på nittitallet og det skulle bygges demokrati og rettssikkerhet. Mye har blitt gjort, men landet opplever fortsatt organisert kriminalitet, korrupsjon og svake institusjoner. Ifølge CICIG er det rundt 6000 drap årlig i landet – mens bare to prosent av disse sakene havner i domstolene. Kriminelle nettverk har infiltrert mange offentlige institusjoner og det er flere mafia-liknende grupper og nettverk.

Etter en rekke angrep på menneskerettighetsaktivister på begynnelsen av 2000-tallet, ble det tatt initiativ overfor FN til å opprette en institusjon som skulle bidra til å styrke justissektoren i Guatemala. Etter mange politiske runder ble CICIG etablert i 2007. Organisasjonen har vært ledet av Ivan Velasquez siden høsten 2013. I desember var han på besøk i Oslo, som gjest og taler under konferansen Making Transparency Possible i regi av organisasjonen Publish What You Pay.

– Guatemala opplevde at kriminelle og voldelige nettverk tok kontroll over store deler av samfunnet, inkludert justissystemet. CICIG ble etablert etter initiativ fra Guatemala og opprettet av FN. Det skal ikke erstatte de eksisterende systemene i landet, men være en støtte for institusjonene til å styrke rettssamfunnet. Det har vært mye diskusjoner knyttet til Guatemalas suverenitet. Derfor er det viktig å understreke at vi skal være en supplerende støtte, sier Ivan Velasquez om bakgrunnen og mandatet for CICIG.

CICIG har under hans ledelse undersøkt fem områder i Guatemala.

– Vi har sett på korrupsjon i justissystemet. Vi har undersøkt det samme i forvaltningen. Vi har undersøkt kongressen. Vi har sett på behandlingen av urfolk, som har blitt drevet bort fra landområder av kriminelle nettverk. Og vi har undersøkt hvordan politiske kampanjer i Guatemala blir finansiert.

Korrupsjon på regjeringsnivå

Arbeidet har gitt resultater. I 2014 kom den første saken som resultat av CICIGs undersøkelser og etterforskning. Det gjaldt korrupsjon i fengselsvesenet og en sjef måtte gå av. Så

kom en sak som gjaldt rensing og opprydding av en sterkt forurenset elv, men som viste seg å være et svindelopplegg.

– Den saken viste at det var korrupsjon helt oppe på regjeringsnivå. Den utløste store demonstrasjoner med krav om endringer, forteller Velasquez.

Flere saker har fulgt, noe som har ført til at både dommere, politikere og ministere har måttet gå av. I fjor ble fem tidligere ministre siktet for hvitvasking og bestikkelser etter en korrupsjonsetterforskning, i kjølvannet av anklager mot tidligere president Otto Perez og hans visepresident. Det handler blant annet om et massivt korrupsjonsopplegg i landets tollvesen og underslag av offentlige midler brukt til å kjøpe gaver som båter, strandhus og helikopter.

– Guatemala har vært plaget av korrupsjon i flere tiår. CICIG promoterer også konstitusjonelle reformer for å styrke justissektoren. Uavhengige og sterke dommere er helt avgjørende for å lykkes. Alle deler av sektoren må styrkes; i nitti prosent av de ulike «fylkene" i landet har ikke påtalemyndigheten et kontor.

Men det hjelper ikke bare med etterforskning og undersøkelser alene – folk må engasjere seg i disse spørsmålene, sier han.

– Vi ser at media og folks engasjement spiller en veldig sterk rolle. Det er ikke bare justissektoren som må styrkes, men også sivilsamfunnet der folk deltar og engasjerer seg.

Han viste til demonstrasjonene med krav til endringer ikke nødvendigvis gir resultater i seg selv.

– Det blir en naturlig tretthet i protestene til slutt og strategien til motkreftene er å vente rolig på at det skjer. Derfor må folk organisere seg slik at det blir en kombinasjon av protest og konkrete forslag til endringer. Det handler om å bygge sivilsamfunn og en god politisk kultur. Politikk har et dårlig rykte i min del av verden; folk tenker på korrupsjon også videre. Folk

mister tiltro og interesse for politikken, noe som legger det enda mer åpent for korrupsjon. Her håper jeg det skjer en endring blant de unge.

Men kampen mot korrupsjon gir motreaksjoner

– Det kommer reaksjoner fra grupper som har forbindelser til det militære eller eks-militære og som ønsker CICIG ut av landet.

I januar i fjor ble flere personer med slike forbindelser arrestert, forteller Velasquez, i forbindelse med både drap og forsvinninger. På konferansen i Oslo ble han spurt om han ikke fryktet for egen sikkerhet?
– Sikkerhet er alltid noe som kan håndteres, sa han rolig og ville ikke ha fokus på seg selv som person eller snakke om frykt.

Ro, forsiktighet og målrettethet trekkes da også frem i en artikkel om Velasquez i magasinet Americas Quarterly – som peker på at dette er egenskaper som har gjort ham effektiv i jobben.

– Erfaringene hans fra Colombia forberedte ham godt til jobben i Guatemala, men man må beundre motet hans. Det han gjør, er det ikke mange andre som hadde klart, sier politisk analytiker Manfredo Marroquin til magasinet.

– I Guatemala fortsetter både korrupsjon og straffefrihet, men vi har vist at det mulig å bekjempe det, sier Ivan Velasquez under besøket i Norge.

Dommerforeningens engasjement

Det har vært engasjement fra norsk side for å styrke justissektoren i Guatemala. Dommerforeningens menneskerettsutvalg har siden 2013 hatt ansvaret for et prosjekt i landet, med fokus på bekjempelse av straffefrihet, økt tilgang til rettsapparatet for mayabefolkningen og uavhengige dommere og domstoler. Flere dommere fra Guatemala deltok derforunderRettssikkerhetskonferansen i september i fjor, blant annet dommer Yassmin Barrios.

I femten år har hun levd med alvorlige trusler som har kostet henne personlig frihet – hun må hele tiden ha livvakter rundt seg. Som selvstendig og uredd dommer må hun beskytte seg mot angrep fra personer som vil bringe henne til taushet fordi hun ikke lar seg påvirke av trusler.

– Vi dommere blir utsatt for angrep og press fra dem som vil hindre oss. Det gjelder også fysiske angrep, noe som betyr at noen av oss må omgis med sikkerhetsvakter, sa hun til Juristkontakt.

Også dommer Miguel Angel Galvez, som deltok på Rettssikkerhetskonferansen, er utsatt for drapstrusler og må ha sikkerhet rundt seg på grunn av etterforskning av saker som har involvert regjeringsmedlemmer.

Tingrettsdommer Åsne Julsrud, somermedlemavDommerforeningens menneskerettsutvalg og har vært i Guatemala flere ganger, fortalte om flere dommere som lever under et enormt press

– Et internasjonalt fokus er viktig for deres sikkerhet, sa Julsrud under konferansen i september.

I tillegg til Dommerforeningens engasjement, samarbeider FOKUS (forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål) med JURK (Juridisk Rådgivning for Kvinner) i et rettssikkerhetsprogram for voldsutsatte kvinner i Guatemala, som også jobber for å styrke kvinne- og urfolksperspektivet hos det nasjonale politiet. Dette arbeidet har Juristforbundet støttet.

JURIST FORBUNDET

Rettsmøtene skritt for skritt

Fremgangsmåten for rettsmøtene i tingretten

Ny utgave 2016:
350,-

Bestill 3. utgave på
www.juristforbundet.no/rettsmotene

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

JUS JURISTENES UTDANNINGSSENTER

Nye tiltak skal sikre kvaliteten på avhør i Statens Barnehus

«Trimmer» samarbeidet mellom påtalemyndighet og helsearbeidere

Statens Barnehus i Stavanger er et av landets 11 barnehus. Her fra observasjonsrommet der fagfolk kan følge samtalene med barna direkte. (Foto: Stavanger Aftenblad)

Riksadvokaten vil ha retningslinjer som avklarer og løser taushetspliktproblematikk mellom helsepersonell og påtaleansatte i Statens Barnehus. Samtidig etablerer Politihøgskolen en egen utdanning for påtalejurister som skal lede tilrettelagte avhør i barnehusene.

Tekst: Tore Letvik

Hver for seg bidrar Riksadvokaten og Politihøgskolen med tiltak som har til hensikt å øke kvaliteten på «tilrettelagte avhør" av særlig sårbare fornærmede og vitner ved landets 11 barnehus. Tiltakene kommer etter en endring i straffeprosessloven 2. oktober i fjor, som førte til at ansvaret for avhør ved barnehusene ble overført fra domstolen til påtalejurister.

Regjeringen igangsatte lovendringen for å få fortgang i avhør av overgrepsrammede barn. Avhørene ble tidligere gjennomført av dommere. Ventetiden på avhør ble ved en undersøkelse i desember 2013 målt til hele 54 dager.

– Vi ønsker å styrke barnas rettssikkerhet. Ved å gi politiet, og ikke dommerne, ansvaret for avhørene vil disse kunne skje vesentlig raskere enn i dag, sa daværende justis- og beredskapsminister Anders Anundsen til VG i april 2015.

Etter endringen har avhørene fått benevnelsen «tilrettelagte avhør», og skal gjelde barn og særlig sårbare vitner som avhøres i saker om seksuallovbrudd, kjønnslemlestelse, mishandling i nære relasjoner, drap og kroppsskade.

Avhørene ledes av en påtalejurist med utvidet påtalekompetanse og dommeren er ikke len- ger til stede ved avhørene.

Tilrettelagt avhør skal gjennomføres innen én uke i de akutte sakene, to uker i de andre mest alvorlige sakene og tre uker i de resterende sakene. For å forhindre at fristen går på bekostning av kvaliteten på avhøret, kan fristen

forlenges med én uke i de sakene der politiet, før fristen gikk ut, har foretatt tidkrevende etterforskingsskritt eller forberedelser som var nødvendige av hensyn til vitnet eller avhørets kvalitet.

Krevende tilpassinger

Barnehusene skal minske belastningene for den utsatte og bidra til at barna og deres omsorgs- personer blir møtt med høy barnefaglig kompetanse i trygge og skånsomme omgivelser. Her gjennomføres tilrettelagte avhør, medisinske undersøkelser, rådgivning og behandling. På barnehuset er alle involverte fagfolk samlet på ett sted, noe som skal føre til at barnet slipper å fortelle sin historie gjentatte ganger flere steder.

Taushetsplikt og utveksling av informasjon mellom helseetaten og politiet er et tema som i årevis har vært en kilde til uoverensstemmelser på flere områder mellom de to etatene. Da både helsepersonell og polititjenestemenn og påtalejurister skal ivareta helsen og rettssikkerheten til barn som er utsatt for overgrep, og andre særlig sårbare personer, utarbeides det nå nasjonale retningslinjer for statens barnehus. I et brev til Jusis- og beredskapsdepartementet kommer riksadvokaten med klare innspill til nye retningslinjer. Brevet er et eksempel på hvilke utfordringer de to etatene står overfor i tiden som kommer.

I brevet fremgår det med all tydelighet at riksadvokaten ikke vil at det i barnehusene blir brukt begreper som gir føringer i forhold til skyld eller gjerninger. Ett av begrepene riksadvokaten foreslår endret er «den utsatte».

– Begrepet «den utsatte" kan tenkes å bli oppfattet slik at det gir uttrykk for en vurdering, og bør etter vårt syn erstattes med for eksempel «særlig sårbare fornærmede og vitner», som er det som brukes i lov- og forskriftsteksten. «Samarbeid" – herunder tverrfaglig og tverretatlig – bør erstattes med «samhandling». Det nevnes at begreper som «målgruppe" og «tjenesteyting" er fremmedartet ordbruk innenfor påtalemyndigheten, uten at vi har avgjørende innvendinger mot dem, heter det i brevet.

> *Det vurderes som særs viktig at barnehuset har god rolleforståelse, herunder at barnehusene – som en aktør i en politietterforskning – har god forståelse av og er seg bevisst objektivitetsplikten*

Rolleforståelse viktig

Riksadvokaten peker også på at det er viktig at de som jobber i barnehusene har fokus på objektivitet.

«Som leder for påtalemyndigheten og som ansvarlig for straffesaksbehandlingen i politiet, er riksadvokatens anliggende å påse at barnehusene ivaretar sin funksjon på en måte som både mulige fornærmede og vitner slik at de kan få formidlet de opplysninger som de ønsker og kan gi under etterforskningen, samtidig som mistenkte og siktedes rettssikkerhet ivaretas. Det vurderes som særs viktig at barnehuset har god rolleforståelse, herunder at barnehusene – som en aktør i en politietterforskning – har god forståelse av og er seg bevisst objektivitetsplikten. Dette er ikke minst viktig fordi barnehusene vil ha utstrakt kontakt med en rekke involverte og berørte, herunder pårørende, profesjonelle aktører som forsvarere og bistandsadvokater, barnevernsrepresentanter, skoler og barnehager mv.», skriver assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther.

Overfor Justis- og beredskapsdepartementet peker riksadvokaten i sine avsluttende merknader på de foreløpige retningslinjene for barnehusene ikke går inn på taushetsplikt-problematikken.

«Riksadvokaten bemerker for ordens skyld at retningslinjene i svært liten grad – om overhodet – avklarer forholdet mellom ulike regelsett for taushetsplikt og utlevering/utveksling av opplysninger. Ettersom de ansatte på barnehusene dels er helsepersonell, dels politiansatte eventuelt begge deler, er avklaringen av forholdet mellom ulike regelverk svært viktig. En er kjent med at arbeidsgruppen som har utarbeidet utkastet, er klar over dette, og at det tas sikte på å revidere retningslinjene på dette punkt», heter det i brevet fra riksadvokaten.

Behov for økt kunnskap

Som en følge av lovendringen introduserte Politihøgskolen høsten 2015 den nye ordningen for over 300 påtalejurister.

– Tilbakemeldingen var tydelig. Behovet for økt kunnskap og videreutdanning i den krevende rollen var sterkt ønsket, skriver politiinspektør Ivar Husby på Politihøgskolens hjemmeside.

Husby leder Etterforskningsseksjonen på Politihøgskolen. Han understreker at det i forarbeidene til lovendringen ble pekt på behovet for å vurdere om videreutdanning skulle bli et krav, og viser til at også riksadvokaten har understreket kravene til kompetanse for avhørslederne.

– Vi kan nå tilby en etterspurt videreutdanning for avhørsledere. Dette vil styrke kvaliteten i avhør av barn og sårbare personer. Politihøgskolens styre har godkjent studieplanen og dermed kommer nå en egen utdanning for påtalejurister som skal lede tilrettelagte avhør, uttaler Husby.

Studiet er organisert i tre hovedtemaer som samlet skal fremme arbeidet mot studentenes helhetlige læringsutbytte: Rettsvitenskapelige og påtalefaglige temaer, tilrettelagte avhør som etterforskningsmetode – samt barnefaglige temaer.

– Det nye studiet vil være et viktig bidrag til å sikre en bedre kvalitet i avhør av barn, sier politiinspektør Ivar Husby som mener det vil gi bedre bevisvurdering og rettssikkerhet

Politihøgskolen håper å kunne åpne det nye studiet for søknader i løpet av våren 2017, med sikte på oppstart høsten 2017, eller tidlig i 2018.

14 år som juridisk livvakt for uønsket mulla

Forlot frelsesarmeen til fordel for forsvarerrollen

Han løfter ikke mulla Krekar. Det har andre gjort. Mullaen likte det dårlig. Advokat Brynjar Meling står derimot klippefast ved sin klients side og kjemper med jussen i hånd for å sikre mullaens rettigheter. Pluss litt til. Ja, for advokat Meling vedgår at hans engasjement for sin klient går ut over jussens virkeområde og selve forsvarerrollen.

Tekst og foto: Tore Letvik

– I denne helt spesielle saken er jeg nødt til å ivareta min klient også på et område hvor jussen ikke strekker til. Fordi det også ageres politisk mot ham. En del av de tingene jeg har tatt inn i advokatrollen i Krekar-saken burde vært ivaretatt av andre, men når verken menneskerettighetsorganisasjoner eller noen politiske partier engasjerer seg for hans rettigheter, så er det ingen annen utvei, sier Meling.

Den 49 årige forsvarsadvokaten viser en særegen kampvilje for sin klient. Så har han da også vokst opp blant «soldater». Brynjar Melings foreldre var offiserer i Frelsesarmeen og som et av regimentets barn vokste han opp med bønn både morgen og kveld. Foreldrene var på beordring. Det innebar mye flytting. Hvis familien fikk en grønn lapp i posten så betød det at den kunne bli der den var. Var lappen rød så måtte de flytte fordi Frelsesarmeens ledelse hadde bestemt et nytt tjenestested for foreldrene.

– Det betød mye flytting. Jeg vokste opp land og strand rundt og ble døpt i Åna fengselskirke da min far jobbet som sosialsekretær i fengselet i en periode. Så var de tilbake som offiserer på beordring og det ble Mandal, Tromsø, Gjøvik, Sandnes, Oslo, Stavanger blant annet. Når jeg nå flyttet med min nye kone og vår datter inn i nytt hus, så var det min 42. flytting på 49 år.

– Du ble ikke rotløs av det da?

– Jo. Og det har nok gjort at jeg er fryktelig dårlig på å gjøre ingenting. Jeg har en kone som også er advokat. I tillegg til å være en dyktig advokat er hun veldig flink til å slappe av når hun først har tid til det. Ett av mine store ønsker er nettopp å lære å slappe av. Men i stedet for å finne roen ligger jeg bare og plager meg selv med alt jeg skulle og burde ha gjort. Jeg tenker rett og slett på å begynne å lære meg noen teknikker for å lære meg å slappe av. Ikke minst av hensyn til de jeg har rundt meg.

Vurderte å lære italiensk

Advokaten er sterkt kritisk til politikere som han mener har en klar agenda, og peker på politikeruttalelser som at Krekar skal ut av Norge, selv om det krenker mullaens menneskerettigheter. Mindre kritisk er han til den dømmende statsmakten.

– Jeg mener stort sett at domstolene har ivaretatt sin rolle i forhold til mulla Krekar. Men når min klient blir gjenstand for en politisk hekseprosess holder det ikke lenger for meg bare å sikre at han får en rettferdig rettsprosess. Det har vært nødvendig å utvide forsvaret av mulla Krekar til også å avsløre overivrige politikere som lar det gå prestisje i å få ham ut av landet. Krekar skal ikke få sine menneskerettigheter krenket for å tilfredsstille Fremskrittspartiets valgløfter. Det skal ikke drives politisk hestehandel. Jeg mener at det har foregått, sier Meling og trekker fram navnet på flere Frp-politikere.

> *Jeg ser for meg et langvarig forsvareroppdrag*

– Dette er politikere som oppnår å gi meg fornyet energi og styrke til å fortsette når de kritiserer meg, sier advokat Meling til Juristkontakt når vi møter ham i Oslo.

På intervjutidspunktet er det fortsatt ikke avklart om Krekar vil bli straffeforfulgt i Italia i en terrorrettssak som starter i mars måned. Den 60 år gamle mullaen har status som siktet i saken. Italienske myndigheter begjærte han først utlevert, norsk Høyesterett sa ja til at han kunne utleveres, før det viste seg at utleveringsbegjæringen ble trukket i en uoversiktlig saksbehandling mellom påtalemyndigheten i Norge og Italia.

– Jeg har vurdert å forsøke å lære meg italiensk i tilfelle en prosess i Italia men er såpass realistisk at det nok blir med tanken, og Krekar kommer ikke til å reise dit selv om han blir bedt om det, sier Meling som har vært forsvarer for mulla Krekar helt siden 2002. En periode på mer enn 14 år.

– Av pågående rettslige saker er det vel bare Jahre og Rekstens konkursboer som har vart lenger. Lite tyder da også på at det vil være nok med 14 år. Krekar er 11 år eldre enn meg. Men han har fortalt meg at hans far ble 100 og bestefaren 105, så jeg ser for meg et langvarig forsvareroppdrag, sier Meling.

Blir ikke nedringt

Advokaten har mange andre klienter enn Krekar. Både innen straffe, og barnevernssaker.

– Jeg er opptatt av rettighetsjus og av saker hvor det offentlige griper inn i den enkeltes privatliv og personlige integritet. Å kunne bistå klienter i slike saker er min drivkraft. Om det har noe å gjøre med min bakgrunn i Frelsesarmeen vet jeg ikke. Men det gir meg en tilfredsstillelse å slåss for den lille mann som utsettes for maktovergrep, sier Meling.

Han anslår at Krekar-saken sett over ett de siste 14 årene har lagt på beslag av 10-20 prosent av hans tid som forsvarer.

– I motsetning til mange andre er han en ekstremt lite krevende klient. Alle som er forsvarsadvokater vet jo at det finnes klienter som ringer og klager på at det er for hardt dopapir på cella eller at de mangler penger til røyk og tror at forsvarsadvokaten skal ta seg av alt. Jeg tror mulla Krekar har ringt meg en eller to ganger på 14 år. Og da fordi han har vært usikker på om han har oppfattet beskjeden han har fått av meg på riktig måte, sier Brynjar Meling som peker på at Krekar-saken har vært svært lærerik for ham som forsvarer.

– Lærerik i den forstand at man stadig tråkker i et politisk landskap, og det faktum at jeg må innta en annen rolle i Krekar-saken enn i alt annet jeg jobber med.

Brynjar Meling og Mulla Krekar. Her i Oslo tinghus.
(Foto: Terje Pedersen / NTB scanpix)

– Din klient har jo kommet med mange kontroversielle uttalelser både under og over den lovlige grensen for trusler. Han må jo åpenbart forstå at det blir bråk av det han sier. Du har ikke hatt lyst til å hviske ham i øret og be ham dempe seg litt da?

– Jeg kan ikke gå ut med hva jeg har sagt og ikke har sagt til ham. Men det er klart at vi har diskusjoner om konsekvenser av hva han sier i forhold til det han ønsker å oppnå av positive effekter ut i fra hans egen agenda. Og det er jo valg han til slutt må ta. Jeg er ikke medierådgiver.

Forsøkte å bli børsjapp

Veien fram til advokatyrket kom ikke helt av seg selv for Brynjar Meling, selv om han var fascinert av yrket og de mest kjente advokatene. Interessen for musikk, og da særlig tuba, som han i dag av og til spiller sammen med de kjente musikerne Terje Tysland og Reidar Larsen, lå også langt framme.

> ***Så snart dette med Italia er ferdig kommer vi til å begynne å jobbe for å få vedtaket opphevet***

– Foreldrene mine sier at jeg fortalte veldig tidlig at jeg skulle bli forsvarsadvokat. Jeg var veldig fan av å følge med på krimstoff i aviser og var nok en snodig pode som liten. Opptatt av Alf Nordhus, Olav Hestenes og etter hvert Tor Erling Staff som er mitt store forvarer-ideal. Musikkinteresse har jeg også, men hadde et for lite talent til å tørre å satse på det. Og det er jeg glad for i dag, sier Meling som også kunne valgt å gå i sine foreldres fotspor.

– Hadde jeg vært mer kristelig enn det jeg var og er så hadde jeg nok kunne vært en god frelsesoffiser også ut fra ting jeg liker å gjøre. Men at det ble juss var mer eller mindre tilfeldig, sier Meling som forsøkte seg som bankansatt sent i tenårene.

– Jeg begynte i fondsavdelingen i bank rett etter gymnaset i 1986 og så for meg å gå i dress og glinsende klokke som 19-åring. Slik jeg ser det i dag så ville det jo sett litt fjollete ut. Jeg så for meg en børsmeklerkarriere og at jeg skulle bli børsaspirant etter hvert. Men så kom krakket i 1987 og da var det hodestups ut med oss som var blitt ansatt det siste året, sier Meling som for øvrig har rykte på seg for å være en smule forfengelig. Blant annet har han en egen skopussemaskin på kontoret. Det kom etter at han valgte jussen og ble advokat. Men som 20-åring tilhørte det fortsatt framtiden for unge Brynjar.

– Etter børskrakket satset jeg et halvår på å komme inn i gardemusikken. Det gikk ikke, og jeg sto allerede i en form for midtlivskrise. Jeg var blitt 21 år. Hadde mistet alt håret og ikke bestemt hva jeg skulle bli, og trodde at

– nå var livet over, sier Meling. Han bestemte seg for å studere juss.

– Jeg tenkte at jeg i hvert fall skulle ta 1. avdeling, og der gikk det nogenlunde bra. Litt dårlig gikk det da jeg klarte å komme en dag for sent til eksamen på 2. avdeling, og måtte ta et semester ekstra. Men jeg fullførte, og kom meg nogenlunde bra gjennom 3. avdeling, som jeg gjorde ferdig på litt kortere enn normert tid. Da var det aldri aktuelt å bli noe annet enn forsvarsadvokat. Jeg hadde blitt en særdeles dårlig konsulent i råfiskarlaget for å si det sånn, for jeg har lært at det er i retten jeg har min styrke, sier Meling.

Brynjar Meling er også forsvarer i Kristin-saken. Her intervjues han av journalister i Borgarting lagmannsrett. (Foto: Gorm Kallestad / NTB scanpix)

Upopulær rolle

I en tid hvor radikale islamister begår terrorhandlinger ikke bare i fjerne strøk, men også i Europa er det ingen populær oppgave å være forsvarer for en mulla i Norge som flere ganger har kommet med truende uttalelser, blant annet mot Erna Solberg. Han ble dømt til to år og ti måneders fengsel i 2012 for slike trusler, men frifunnet for å ha oppfordret til terror.

– Opplever du at folk ikke klarer å skille deg som privatperson fra din rolle som forsvarer? Krekar er jo også av myndighetene ansett for å være en fare for rikets sikkerhet.

– Ja, jeg har hørt at de sier han er en fare for rikets sikkerhet.

– Men det er vel til og med rettslig slått fast av Høyesterett?

– Ja, men ut fra bevisene i saken som forelå den gangen er jeg uenig i de konklusjonene Høyesterett traff. Jeg mener det er en del uriktige faktiske forutsetninger som er lagt til grunn for Høyesteretts avgjørelse og at det er en politisert avgjørelse. Men det kan ligge nå. Det som er interessant, hvis det som Høyesterett kom til for snart ti år siden skal legges til grunn, er jo at det var en situasjonsbetinget vurdering knyttet til Norges tilstedeværelse i Irak. Legger man Høyesteretts vurdering til grunn så bør vedtaket om å utvise Krekar av hensyn til rikets sikkerhet i 2003 opp-heves. Vedtaket og avgjørelsen er kontekstuelt – ut fra den settingen. Og så snart dette med Italia er ferdig kommer vi til begynne å jobbe for å få vedtaket opphevet, sier Meling.

Krekar kom til Norge som kvoteflyktning i 1991. Det var i 2003 Erna Solberg som daværende kommunalminister instruerte Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemda (UNE) om å fatte utvisningsvedtaket mot Krekar da regjeringen anså ham for å være en fare for rikets sikkerhet. Vedtaket ble stadfestet av Høyesterett i 2007.

> *Jeg hadde mistrivdes med å ha en popularitet å leve opp til*

– Blir du utsatt for en frustrasjon som egentlig er rettet mot din klient?

– Jeg blir utsatt for en frustrasjon som er rettet mot mediebildet av min klient sånn som jeg tolker det. Og jeg trives for så vidt veldig godt med å fungere som en lynavleder. Jeg hadde mistrivdes med å ha en popularitet å leve opp til, slik som for eksempel Geir Lippestad fikk for måten han håndterte forsvarerrollen i 22. juli-saken på. Og dette er ikke noe kritikk mot Lippestad som gjorde en god jobb i en vanskelig situasjon. Men jeg er veldig glad for at jeg, hvis jeg mot formodning noen gang skulle bli nominert, og mot ennå større formodning skulle bli valgt, til noe sånt som årets navn, eller årets tittel, så ville jeg nok tatt en Bob Dylan og holdt meg vekk, for å si det sånn. Jeg tenker at dersom du skal være forsvarsadvokat så skal du også tåle å være upopulær. Å tåle å stå i stormen.

Blitt kalt landssviker

På Facebook har Meling lest innlegg fra personer som har skrevet at han fortjener en kule fordi han forsvarer Krekar. Han ser det ikke som noen direkte trusler, men mer som et uttrykk for frustrasjon, og ønsker ikke å gi oppmerksomhet til slike ytringer, men forteller at det har vært perioder tidligere hvor han har opplevd ting som han ikke ønsker å gå inn på.

– Det jeg kan si var at de var langt mer ubehagelige enn en sleivete Facebook-kommentar, sier Meling.

Fra sitt eget fagmiljø, det juridiske miljøet, opplever han aksept.

– Selv de som er uenige med meg blant kolleger gir uttrykk for at de har respekt for den jobben jeg gjør, sier han.

Krekars forsvarer får imidlertid mye pepper fra kristne rekker.

– På Facebook får jeg ofte beskjed om å gå tilbake til barnetroen min og se hva jeg holdt på med tidligere. Det er veldig mange som griper fatt i akkurat det. At jeg svikter bakgrunnen min. Jeg blir kalt både landssviker og kristendomsfornekter. Dette er reaksjoner som kommer som følge av at jeg forsvarer Krekar, sier Meling som selv var engasjert i Frelsesarmeen i de første årene han jobbet som forsvarsadvokat.

At han ble advokat for Krekar mens han var soldat utløste sterke negative reaksjoner. Brynjar Meling blir ydmyk i stemmen når han forteller om Frelsesarmeens håndtering av reaksjonene.

– I 2005 trakk en person en milliongave vedkommende hadde testamentert til Frelsesarmeen fordi jeg var Krekars forsvarer og samtidig frelsesarmesoldat. Jeg opplevde at Frelsesarmeen og daværende informasjonssjef og redaktør for Frelsesarmeens ukemagasin Krigsropet, Knut Ytterdahl prinsippfast støttet meg og sa de var stolt av å ha meg som et av sine medlemmer. Det var solid. Det var åpenbart at det kostet Frelsesarmeen noe men de sviktet meg aldri, sier Meling. Han besluttet selv å gå ut.

– Jeg valgte å stryke meg som soldat for å unngå at de skulle bli ytterligere rammet, og for å kunne ha mer handlefrihet som forsvarsadvokat, sier Meling som kan fortelle om klienter som forsøkte å slå mynt på at forsvareren også var i Frelsesarmeen.

– Det var særlig en – ja jeg vil si – en fantastisk kjeltring, som nå er død. Under rettssaken fikk han ordet til slutt og sa: «Nå har dere hørt forsvareren min som er soldat i Frelsesarmeen si at jeg er uskyldig. Tror dere han hadde sagt det hvis jeg ikke var det?». Meling ser smilende ut i luften. – Det gjorde åpenbart ikke inntrykk på retten. Han ble dømt!

Jussen redder ulver fra å bli skutt

Men bare hvis radiomerking og kartlegging viser at den holder seg unna folk

Regjeringen igangsatte radiomerking av 17 ulver i Hedmark for å finne ut om de firbente rovdyrene beveger seg så nær befolkningen at beboerne virkelig har grunn til å rope ulv. I så fall kan ulvene bli skutt. Men inntil da er dyrene beskyttet av jussen.

Tekst: Tore Letvik

Tilhengere og motstandere av ulv klatret opp på barrikadene til et skikkelig basketak etter at rovviltnemndene i fjor høst ga lisens til å felle 47 ulv i Norge i 2017 og etter at at klima- og miljøminister Vidar Helgesen før jul opphevet nemndenes avgjørelse for 32 ulv i Hedmark.

Helgesens inngripen kom etter at juristene i Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet på oppdrag av miljøministeren vurderte lovligheten av rovviltnemndenes lisenstillatelser. Lovavdelingen konkluderte med at det verken er hjemmel i naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen for å felle ulv i fire konkrete ulverevir som totalt består av 32 ulver. Lisensfellingskvoten for 2017 ble dermed redusert fra inntil 47 til 15 ulver. Per 13. Januar var 6 av de 15 dyrene allerede skutt.

– Lovavdelingen konkluderer med at lovens vilkår for felling av ulv ikke er oppfylt. Årsaken er at det ikke foreligger en tilstrekkelig fare for at ulv i disse konkrete revirene vil forårsake alvorlig skade på husdyr og tamrein. Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger enn felling for å avverge alvorlig skade er i følge Lovavdelingen heller ikke oppfylt, sa klima- og miljøminister Vidar Helgesen.

Stemningen snudde

Mens mange ulvemotstandere først gledet seg over rovdyrsnemndenes store antall fellingstillatelser på ulv, snudde stemningen radikalt etter at antall tillatelser ble kraftig redusert. Helgesen ble møtt med en protststorm både fra lokalbefolkningen og ikke minst fra politikere som mener det er grunn for å redusere ulvebestanden mer enn regjeringen nå får inn for.

På departementets hjemmeside viser Helgesen til at hans departement har gått grundig til verks.

«Departementet har også på vanlig måte fått oversendt rovviltnemndenes vurderinger av klagene og det er i tråd med etablerte retningslinjer innhentet en faglig tilrådning fra Miljødirektoratet. Miljødirektoratet skriver i sin tilrådning av skadepotensialet fra de aktuelle revirene er svært begrenset" skriver departementet. Det peker på at Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen krever at skadepotensialet er av et visst omfang og alvorlighetsgrad for at felling av ulv skal kunne tillates.

«Ulv som lever i etablerte revir har en relativt forutsigbar områdebruk innenfor revirets grenser og de holder seg der hele livet. I de konkrete sakene som har vært til behandling slippes ikke sau fritt på utmarksbeite i de aktuelle revirområdene eller nærliggende områder innenfor ulvesonen. Det er heller ikke tamrein i de aktuelle revirområdene. Lovavdelingen konkluderer derfor med at skadeomfang og skadepotensial er svært begrenset. Det samme gjelder for storfe og hund».

Viste til tiltak

For å demme opp for kritikken kom regjeringen med disse tiltakene som den vil prioritere i rovviltpolitikken fremover:

- Beredskap som sikrer raske uttak av ulv som utgjør et tilstrekkelig skadepotensial utenfor ulvesonen.
- Arbeide for å dokumentere ulvens skadepotensial i beiteprioriterte områder.
- Bevilge midler til effektive tiltak i ulvesonen, inkludert rovdyravvisende gjerder.
- Styrke samarbeid med rettighetshavere og jegere for ytterligere informasjon og veiledning om forvaltning av elgbestander i yngleområder for ulv.
- Videreføre den lokale deltakelsen i bestandsovervåkingen av store rovdyr og styrke den der det ikke fungerer godt nok.
- Vurdere ytterligere tiltak for å lære opp et mindre antall hunder som sporer ulv slik at de kan være tilgjengelig for fellingsoppdrag over et større geografisk område.
- Utarbeide retningslinjer for dialog mellom nemndene og svenske myndigheter om forvaltning av ulv i grenserevir.
- Utrede mulige økonomiske ordninger for tap av eventuelle rettigheter eller belastninger innenfor ulvesonen.
- Vurdere mulige ordninger for midler til kommuner med ynglinger innenfor ulvesonen.

Massive protester

Protestene vedvarte imidlertid, og onsdag 4. januar møtte Helgesen ulvemotstanderne på formiddagen, for senere på ettermiddagen å møte partitoppene fra rovdyrforliket. Etter møtet med partitoppene gjorde Helgesen det klart at vedtaket om fellingstillatelse for 15 dyr – og ikke 47 – fastholdes. Han ga også beskjed om det blir igangsatt økt overvåking utover våren ved å kartlegge om ulvene trekker mot husene og folk, slik det er blitt påstått. Han åpnet i så fall for skadefelling av ulv.

Allerede 12. januar ble operasjonen om å radiomerke 17 ulver i Hedmark igangsatt. Etter møte med partitoppene fra rovdyrforliket sa Helgesen at regjeringen også vil vurdere en dom fra Högsta forvaltningsdomstolen i Sverige som åpnet for lisensjakt i Värmland til tross for at også Sverige følger Bernkonvensjonen. I tillegg erklærte regjeringen at den vil vurdere å endre Naturmangfoldloven, så den ikke kommer i konflikt med rovdyrforliket.

– Vi konkluderer imidlertid ikke i dag med at vi vil endre Naturmangfoldloven, sa Helgesen etter møtet.

– Både loven og Bernkonvensjonen opererer med til dels svært skjønnsmessige kriterier

I forbindelse med den opphetede ulvedebatten har avisen Nationen bedt professor Eivind Smith se på Klima- og miljødepartementets bestilling til lovavdelingen, Landbruks- og matdepartementets uttalelse og lovavdelingens endelige konklusjon.

– Debatten foregår som om Justisdepartementet lovavdeling har avgjort hva som følger av loven og av Bernkonvensjonen. Både statsråden og andre argumenterer som om lovavdelingen var en domstol. Derfor er det viktig minne om at det ikke er tale om noe mer enn en departementsuttalelse.

Professor Eivind Smith. (Foto: CAS)

Den kan være mer eller mindre god. Men en slik uttalelse avgjør ikke hva som følger av lov eller traktat, og den binder ingen, sier Eivind Smith til Nationen.

– Både loven og Bernkonvensjonen opererer med til dels svært skjønnsmessige kriterier. Dette innebærer åpenbart at det kan være et rom for flere syn på hvordan hovedkriteriene skal tolkes, sier Smith.

Ifølge Nationen mener Smith at statsråd Helgesen opptrer mer som jurist enn som politiker når han skal forsvare ulvevedtaket.

– Hvis man ikke visste i hvilken egenskap han deltar i debatten, kunne man lett tenke seg at han var en advokat som prosederte sin tolkning av loven, sier Smith.

Hjelper grundere i nord

Syv av to grundere gir opp i løpet av fem år. Bodø kommune har tatt initiativ til et grunderprosjekt som skal hjelpe dem både juridisk og sosialt.

Tekst og foto: Aina Johnsen Rønning

– Årlig starter 60.000 personer opp sin egen bedrift, men bare tre av ti lykkes, sier banksjef og jurist Liv Bente Kristoffersen.

En halv million nordmenn lever av sin egen bedrift – mens ytterligere en halv million nordmenn drømmer om å gjøre det. Men, det er mange hindre på veien, både økonomisk, juridisk og på andre måter.

DNB bestemte for to år siden seg for å fokusere ekstra for små bedrifter i oppstartsfasen, og bestilte en rapport som prøvde å gi svar på hvorfor så få faktisk lykkes med å starte på egen hånd. Liv Bente Kristoffersen er jurist og banksjef for de små og mellomstore bedriftene i Salten. Nå er DNB med i et nettverk med bl.a skatteetaten, Innovasjon Norge, Inkubator Salten og NAV for å hjelpe nordlendingene å starte opp, og å klare seg bedre med egen bedrift.

– Ikke alle har livets rett, men vi vil bidra til øke andelen som klarer seg og få flere til å vokse. Rapporten viser at bare 4 % av disse bedriftene har stor vekst målt i økt omsetning og antall ansatte år for år. De andre er levebrødsbedrifter som lever godt og som kanskje ikke har store ambisjoner om vekst, sier Kristoffersen.

86 % av landets bedrifter har under fem ansatte og er naturlig nok viktig for verdiskapningen i Norge. Når man starter opp kan det i noen tilfeller være vanskelig å få lån eller at banken krever at du stiller deg bak som kausjonist for lånet. Det er derfor mye å vinne på å vite hvilke andre økonomiske ordninger man har mulighet til å dra nytte av.

– Er du arbeidsledig kan man i enkelt tilfeller få beholde dagpengene i starten av etableringen. Har du en forretningsidé som representerer noe vesentlig nytt i markedet og er på en tidlig stadig i prosjektet kan det være vanskelig å få lån. Det kan da være mer nærliggende å søke Innovasjon Norge. Det fine med nettverket er at vi kjenner hverandres ordninger, og kan veilede grunderne videre, sier Kristoffersen.

Nettverk viktig

Man etablerer også møteplasser for grundere, for eksempel med seminarer eller frokostmøter. Dårlig nettverk er nemlig en av årsakene til at det går dårlig med nystartede bedrifter. Andre årsaker er dårlige forberedelser – for eksempel at man ikke kjenner markedet og betalingsvilje for produktet, eller at ting tar lengre tid enn man trodde.

– Kostnader kommer tidligere enn man trodde, og inntektene ofte senere. Folk er for optimistiske, tenker for lite nettverk og setter gjerne inn kona eller nære venner som styreleder, sier Kristoffersen som allerede har gjennomført fem frokostseminarer i år i samarbeid med Nord Universitet om ledelse, vekst, styrearbeid, strategi og digital utvikling.

Norge har strammet inn på hvitvaskingsdirektivet. Alt skal dokumenteres, og det er ikke blitt lett å drive selv en liten bedrift, sier Kristoffersen.

– Så det er en fordel å være jurist når du er banksjef?

– Jeg synes jeg møter på juridiske problemstillinger hver eneste dag, og det er stadig vekk kontrakter som skal vurderes. Jeg jobbet tidligere som advokat og med eiendomsmegling, og savner jo av og til å jobbe med jusen på fulltid. Men, det å jobbe som banksjef er utrolig givende. Man møter mange spennende bedrifter, og jeg er veldig opptatt av å skape vekst og aktivitet i Salten, sier Kristoffersen.

Tidligere PwC-ansatt Raphael Halet på vei inn til ankesaken i Luxembourg. Rett før jul besøkte Halet Norge. (Foto: REUTERS/Yves Herman)

LuxLeaks i retten

Lekket ukjente skatteavtaler

– Varsling har blitt vanskeligere. I Frankrike nå, anses bruk av kryptert kommunikasjon som mistenkelig i seg selv og generell økt overvåkning fører til stillhet fra varslere, sier den franske advokaten Amelie Lefebvre. Hun er forsvarer i blant annet i LuxLeaks-saken.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

To tidligere ansatte i revisjonsselskapet PricewaterhouseCoopers (PwC) i Luxembourg, Antoine Deltour og Raphael Halet, ble i fjor sommer dømt til betinget fengsel for å ha lekket rundt 30 000 sider dokumenter fra PwC. Dokumentene viste at store internasjonale selskaper, som blant andre Ikea, Apple, Pepsi, Deutsche Bank og AIG, fikk redusert skatten til et minimum ved å inngå svært gunstige skatteavtaler med Luxembourg. Lekkasjene, som går under LuxLeaks, viste hvordan store selskaper brukte lovverket i Luxembourg til å unngå skatt og at det skjedde i stort omfang. Det foregikk også da nåværende leder for EU-kommisjonen, Jean Claude Juncker, var statsminister i landet. Dokumentene var grunnlaget for et stort LuxLeaks-prosjekt i regi av The International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ). ICIJ stod også bak avsløringene knyttet til Panama Papers. LuxLeak førte til at EU tok grep for å hindre at internasjonale selskaper skal kunne unngå skatt i Europa og til at EU-landene må dele informasjon om skatteavtaler med hverandre.

De tidligere PwC-ansatte Antoine Deltour og Raphael Halet anket dommene fra i fjor sommer, og ankesaken startet i Luxemburg i desember. Luxembourg har holdt fast ved at skatteavtalene ikke var ulovlige og at personene bak lekkasjene brøt loven. Rettsforhandlingene i ankesaken ble avsluttet i januar og en dom er ventet 15. mars.

Rett før ankesaken startet var franske Raphael Halet på besøk i Norge og Oslo, som deltaker på konferansen «Making Transparency Possible» i regi av organisasjonen Publish What You Pay. Der var også advokat Amelie Lefebvre, som forsvarer Antoine Deltour.

Raphael Halet lekket dokumenter som viste hvordan skattekonstruksjonene i Luxemburg fungerte.

Amelie Lefebvret er advokat i det franske advokatfirmaet Bourdon & Forestier. (Foto: Tore Letvik)

> *Det er jo ingen garantier for anonymitet. Som advokater er det noe vi er vant til å tenke på hele tiden*

– Jeg har gått gjennom et helvete etterpå. Det har vært en rekke rettssaker og høringer. Livet mitt de siste årene har bestått av utpressinger og å få trusler rettet mot meg, sa han.

Amelie Lefebvre fortalte at også Antoine Deltour har hatt det svært vanskelig.

– Det har vært en rekke tiltaler mot Deltour som kan ødelegge ham. Han kan miste jobb, sitt hjem og mye annet.

Blir tiltalt

Amelie Lefebvre har erfaring fra flere saker om varsling og lekkasjer. Hun er også en av advokatene til Edward Snowden.

Lefebvre arbeider i det Paris-baserte advokatfirmaet Bourdon & Forestier – hun har blant jobbet for Det internasjonale krigsforbrytertribunalet for det tidligere Jugoslavia (ICTY) og har studert ved både Sorbonne i Paris og Trinity College i Dublin.

– Konsekvensen for mange varslere er at de blir tiltalt for å ha stjålet dokumenter og gitt dem videre. Men det er jo som regel det som er varsling i dag – å gi nettopp slike dokumenter til journalister. Det er nemlig du som varsler som må samle tilstrekkelig med bevis på det varslingen gjelder. Men dette fører til tiltaler om brudd på taushetsplikt osv. Dokumentene ses på som tyvgods.

Etterpå spiller det en rolle hvordan dokumentene er skaffet til veie og hva de har av offentlige interesse.

– I saken med LuxLeaks var det en default-instilling i systemene som ga

tilgang. Er det da kriminelt å kopiere og gi ut dokumenter? Det er to elementer her. Det ene er det materielle, altså selve dokumentet. Det andre er intensjonen. Ble det handlet i god tro? Intensjonen bak det hele er et viktig poeng for forsvaret.

– Ja, hva er strategien for forsvarer i slike saker?

– Vel, man kan i første omgang håpe på at tiltalen frafalles eller eventuelt forhandle om en liten minimums straff. Men det er vanskelig på grunn av mye oppmerksomhet rundt sakene. Det kan gi dårlig PR eller det kan bli vurdert som å sende ut feil signaler. Men det skjer faktisk i noen saker. Du kan også kreve immunitet på grunn av den beskyttelsen varsleren skal ha, men her er lovverket ulikt fra land til land. Det har vært noe harmonisering, men det er fortsatt ulikt når det gjelder slik beskyttelse. I Frankrike er det lovforslag om sterkere beskyttelse så jeg vil si at det tross alt er en positiv utvikling her.

Domstolens vurdering

Hun forteller at domstolene legger vekt på flere momenter i disse sakene.

– For det første om det var andre muligheter enn å gå til pressen. For det andre hvilken offentlig interesse det har. For det tredje om informasjonen er sann og autentisk. Her er kravet strengere til pressen enn til varsleren, men vi ser at domstolen ser på det. Det er eksempler på at varslerstatus ikke har blitt gitt på grunn av dette. For det fjerde ser man på hvilken skade det aktuelle selskapet eller virksomheten har blitt påført. Her gjøres det en konkret vurdering. For det femte vurderes det om varsleren handlet med god vilje. Og for det sjette ser man på alvorligheten i eventuelle sanksjoner mot varsleren og hva varsleren risikerte.

Amelie Lefebvre mener at varsling har blitt vanskeligere.

– I Frankrike nå, anses bruk av kryptert kommunikasjon som mistenkelig i seg selv. I andre deler av verden, som i Afrika, er kryptert kommunikasjon ofte nesten umulig. Terrortruslene har ført til massiv overvåking av telekommunikasjon. I Frankrike er vi en situasjon hvor det mellom oktober 2015 og oktober 2016 ble overvåket over tjue tusen personer uten at disse visste det selv. Dette er altså bare i Frankrike. Kamp mot terror har ført til stillhet fra varslere.

– Er det i det hele tatt mulig å varsle anonymt?

– Det finnes muligheter og kryptering er viktig. Men det er jo ingen garantier for anonymitet. Som advokat er det noe vi er vant til å tenke på hele tiden.

Raphael Halet sier han forstod betydningen av det han hadde varslet om da sakene kom i pressen.

– Jeg var sjokkert over at jeg satt på disse dokumentene

Ville gjort det igjen

Halet ble under konferansen spurt om han ville gjort det samme igjen?

– Ja, men på en annen måte, slik at konsekvensene hadde blitt enda større.

– Har du et råd til varslere?

– Bruk en varslingsplattform som om mulig er på et nasjonalt nivå. Også bør det skje på en mest mulig offentlig og upartisk måte.

Amelie Lefebvre sier det oppleves som meningsfullt å jobbe med varslingssaker.

– Det ligger så å si i vår natur som forsvarsadvokater. Det er gode saker. Men det handler også om mer enn hvert enkelt individ. Dette er større spørsmål om moral.

Hun sier pressens rolle er avgjørende.

– Journalister er viktige for varslere og omvendt. De store sakene hadde ikke kommet ellers. Varslere er som regel helt i villrede når de sitter på informasjon og de vet ikke hva som skal gjøres med et. De må stole på journalistene.

Den tyske journalisten Jan Lukas Strozyk, som har jobbet med både LuxLeaks, SwissLeaks og Panamapapers, deltok også på konferansen.

– Jeg ville aldri presse noen til å varsle, fordi det har konsekvenser. Men jeg er alltid åpen for varslere, sier han.

– Det er enorme mengder dokumenter i de viktige varslersakene. Man drømmer kanskje om at varsling handler om å lekke et par dokumenter med noen viktige kulepunkter, men slik fungerer det jo ikke. Det er enorme mengder, noe som gjør det helt nødvendig for journalister å jobbe i store team og gjerne internasjonalt.

Ankesaken i LuxLeaks-saken avsluttet – dom i mars

Dom fra ankedomstolen i Luxemburg vil være klar 15. mars

I den første rettssaken, i juni i fjor, ble de tidligere PricewaterhouseCooper ansatte Antoine Deltour og Raphael Halet dømt til henholdsvis 12 måneders og ni måneders betinget fengselsstraff. Ved ankesaken, som startet i desember, nedla påtalemyndigheten påstand om seks måneder for Deltour og at Halet bare skal idømmes et forelegg. Forsvarsadvokatene krever full frifinnelse.

De er tiltalt for å ha lekket tusener av dokumenter.

Norden tilpasser lover mot terror

Norsk forslag til lovendringer sendt på høring

Terrorsituasjonen i Europa gjør at Norge og Norden trimmer og harmoniserer sine lover for å skjerpe sikkerheten og for å innfri sine forpliktelser i forhold til internasjonal terrorlovgivning. I et lovforslag fra Justis- og beredskapsdepartementet foreslås det nå endringer i straffeloven, straffeprosessloven og politiloven. Blant annet foreslås et nytt straffebud som tydeliggjør straffbarheten ved reiser med terrorformål.

Tekst: Tore Letvik

Forslagene til de norske lovendringer er begrunnet i folkerettslige forpliktelser og internasjonale anbefalinger om bekjempelse av terror, og særlig FNs sikkerhetsråds resolusjon 2178 som medfører plikt til å kriminalisere blant annet utenlandsreiser med terrorformål og finansiering av slike reiser. Forslaget er sendt på en bred høringsrunde med høringsfrist 20. februar.

Danmark definerer forbudsområder

I lovforslaget går Justis- og beredskapsdepartementet gjennom gjeldende antiterrorlovgivning rett i våre naboland og beskriver eksempler på lovendringer som er foretatt der.

Mens det i Norge er hensikten og formålet med en reise som kan rammes av vår terrorlovgivning har Danmark valg å definere områder som det er straffbart for dansker å reise til. Den 2. juni i 2016 vedtok Folketinget dette gjennom å innføre en ny paragraf i den danske straffeloven. Bestemmelsen forbyr dansker å reise eller oppholde seg i områder som er omfattet av reiseforbud nedlagt av myndighetene, med mindre det er gitt tillatelse. Brudd på loven straffes med bøter eller fengsel i inntil seks år. Forbudet gjelder ikke for innreise og opphold som ledd i utøvelse av dansk, utenlandsk eller internasjonal offentlig tjeneste. Det er den danske justisministeren som, etter forhandling med utenriksministeren og forsvarsministeren kan fastsette regler om at et område skal omfattes av forbudet. Den som vil reise inn i de forbudte områdene kan få tillatelse dersom innreisen eller oppholdet «har et anerkendselsværdigt formål», heter det i den nye § 114 j i den danske straffeloven.

Svensk rett

I Sverige vedtok Riksdagen 10. februar 2016 lovendringer som gjennomfører blant annet sikkerhetsrådsresolusjon 2178 ved innføring av en ny paragraf § 5b i den svenske «Lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet (rekryteringslagen).

I følge det norske lovforslagets gjennomgang av svensk rett på terrorlovgivningen var dette årsaken til endringene i Sverige: «Bakgrunnen for lovendringene var dels at straffansvaret for terrorrelaterte forsøk, forberedelser og såkalt stämpling (samarbeider med eller å oppfordre andre til, red.anm.) i svensk rett, ikke ble ansett tilstrekkelig til å oppfylle sikkerhetsrådsresolusjonens krav om kriminalisering av reiser med terrorformål. Dels ble en særskilt kriminalisering ansett å kunne ha betydning for mulighetene til å motvirke og forhindre reiser med terrorformål, og de konsekvenser slike reiser kan ha i form av alvorlig kriminalitet (...).Straffebudet i rekryteringslagen i 5 b § er fullbyrdet allerede «när resan påbörjas förutsatt att den föreskrivna avsikten finns vid denna tidpunkt» (Prop. 2015/16:78 side 40). Den reisende behøver ikke ha forlatt Sverige eller sitt eget hjemsted («hemort»). Som følge av at lovbruddet fullbyrdes på et så tidlig tidspunkt, og at det dreier seg om kriminalisering av en forberedelseshandling, er ikke forsøk, forberedelse eller såkalt stämpling gjort straffbart for 5 b §».

Finland endrer loven

I likhet med Justis- og beredskapsdepartementet i Norge kom man i Finland til at straffeloven på enkelte områder ikke holdt til å innfri landets internasjonale forpliktelser i forhold til terrorlovgivning når det gjaldt reiser. I Finland vedtok riksdagen i oktober 2016 endringer i blant annet den finske straffeloven for å gjennomføre sikkerhetsrådsresolusjon 2178.

I det norske justisdepartementets gjennomgang av finsk lovgivning heter det: «Et nytt forslag om å kriminalisere reiser med terrorformål er imidlertid, i likhet med svensk rett, avgrenset mot reiser til stater hvor den reisende er statsborger. I tillegg går også reiser til stater hvor den reisende er bosatt, klar av forslaget. Dette begrunnes med at straffansvaret ikke bør gå lenger enn det de

folkerettslige forpliktelsene strengt tatt tilsier, ettersom det dreier seg om kriminalisering av et tidlig stadium i forberedelsene til en terrorhandling (...)».

Frysing av midler

Blant forslagene som det norske Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring er en helt ny § 136 b i straffeloven, for å tydeliggjøre straffbarheten.

« Å gjennomføre forpliktelsene til å kriminalisere reiser med terrorformål i et eget straffebud vil synliggjøre at kriminaliseringsforpliktelsene er lojalt gjennomført. Dette kan være viktig ettersom terrorfeltet er gjenstand for rettslig og politisk oppmerksomhet, både nasjonalt og internasjonalt. Et spesialisert straffebud på dette punkt vil, som for øvrige bestemmelser i straffeloven kapittel 18 som gjennomfører folkerettslige forpliktelser, kunne lette internasjonalt samarbeid i straffesaker, gjøre straffansvaret lettere tilgjengelig og bidra til at lovgivningen er systematisk, oversiktlig og pedagogisk», skriver departementet i lovforslaget.

I tillegg til å foreslå et spesialisert straffebud, en ny paragraf 136b i straffeloven, mot reiser med terrormål i straffeloven foreslår det norske Justisdepartementet flere endringer knyttet til frysing eller båndlegging av formuesgoder som tilhører personer som er involvert i, eller kan knyttes til terrorhandlinger. De såkalte båndleggingsreglene ble innført etter terrorangrepet mot USA i 2001 og skal gjennomføre FNs sikkerråds resolusjon 1373 som pålegger statene å fryse eller båndlegge ("freeze") formuesgoder som tilhører personer som begår terrorhandlinger eller forsøker å begå, deltar i eller legger til rette for terrorhandlinger, og formuesgoder som tilhører personer eller enheter med visse forbindelser slike personer.

I høringsnotatet foreslås blant annet at båndlegging ikke skal være et straffeprosessuelt tvangsmiddel som i dag, men benyttes utenfor etterforskning med hjemmel i politiloven. Forslagene om endringer i frysing av formuesgoder har i hovedsak bakgrunn i en evalueringsrapport om Norge som ble avgitt i 2014 av

Financial Action Task Force (FATF). FATF ble etablert i 1989 etter initiativ fra G7- landene. FATFs oppgave er å utvikle standarder, og fremme effektiv gjennomføring av regulatoriske og operasjonelle tiltak, for å bekjempe hvitvasking av penger, terrorfinansiering, finansiering av masseødeleggelsesvåpen, og andre relaterte trusler mot det internasjonale finanssystemet.

FATF har i sin evalueringsrapport av Norge gitt uttrykk for at den anser Norge for å ha et «moderate level of effectiveness» når det gjelder å forhindre terrorister i å fremskaffe, flytte eller bruke formuesgoder og i å misbruke veldedige organisasjoner.

41 NORDISKA JURISTMÖTET

24-25.8.2017 – Helsingfors, Finland

STIPEND FOR YNGRE DELTAKERE TIL DET 41. NORDISKE JURISTMØTE

Helsingfors 24.–25. august 2017

De nordiske juristmøter ble stiftet i 1872 i København. Bakgrunnen for initiativet var ideen om meningsbrytninger mellom nordiske dommere, rettsforskere, forvaltningsjurister, advokater og påtalejurister. Møtene går på omgang og holdes hvert tredje år i en av de nordiske hovedstedene. Språket er skandinavisk. De senere møtene har hatt ca. 1000 deltakere. Emnene som behandles, spenner over hele jusen for å diskutere – som det heter i vedtektene – «rätts- och lagstiftningsfrågor som äro av vikt för de nordiska rikena». Hvert av de nordiske land har et eget lokalstyre. Lokalstyret står ansvarlig for gjennomføringen av møtet i sitt land hvert 15. år. Mer informasjon om De nordiske juristmøter finnes på www.nordiskjurist.org.

Det norske lokalstyret for De nordiske juristmøter lyser med dette ut stipend til deltakelse på det 41. nordiske juristmøte i Helsingfors 23.-25. august 2014. Det faglige programmet tar til torsdag 24. august. Invitasjon med program for møtet ligger på *http://www.confedentevents.fi/njm2017/*. Påmelding kan skje fra primo februar 2017, og bør skje innen 30. april 2017 for å dra nytte av rabatterte satser.

Stipend kan søkes av deltakere som er født i 1982 eller senere. Stipendet er på kr. 10 000 til dekning av deltakeravgift, bankettavgift og reise- og oppholdsutgifter.

Søknad om stipend kan sendes til sekretæren for det norske lokalstyret for De nordiske juristmøter Herman Bruserud (*herman.bruserud@jus.uio.no*) eller per post Herman Bruserud, Institutt for privatrett, Postboks 6706 St. Olavs plass, 0130 Oslo.

Søknaden skal oppgi navn, fødselsår, arbeidsgiver, kontaktinformasjon og bankkontonummer for utbetaling.

Søknader må være innkommet *senest 15. mars 2017*.

Avgjørelse om tildeling vil skje før påske 2017 og bli meddelt i god tid før påmeldingsfristen 30. april 2017.

Bekymret for arbeidsmiljøet

Sorenskriveren i Salten er bekymret for sine ansatte. Etter snart et år med en dommerfullmektig mindre enn normalt, er restansene gått opp og de ansatte er mer slitne enn godt er.

Tekst og foto: Aina Johnsen Rønning

Domstolene fikk i 2016 et «avbyråkratiseringsfradrag» på ca 18 millioner, noe som har ført til at det er vedtatt tilsettingsstopp ved ledige stillinger i domstolene.

Salten Tingrett var en av de første domstolene som ble rammet av stillingsstoppen som ble innført for mer enn et år siden. Da det kom oppsigelse fra en dommerfullmektig like etterpå, ble det ikke tilsatt ny og stillingen er nå inndratt. Når syv dommerårsverk reduseres til seks, merkes det at en person er borte – særlig siden man samtidig har hatt 30 % økning i antall straffesaker. Over en kort periode har saksbehandlingstiden for straffesaker gått opp fra 74 til 94 dager. Også i sivile saker har det vært en markant oppgang i saksbehandlingstiden, som fortsatt er raskt økende – både for straffesaker og sivile saker.

– Vi har snart berammet ut våren, sier sorenskriver Ingrid Johanne Lillevik oppgitt, da Juristkontakt besøker domstolen i desember.

Selv om de ansatte merker presset, er domstolen mest bekymret for at man blir et dårligere serviceorgan.

– Brukerne må vente lengre på avgjørelsene, også i barnevernssaker og barnefordelingssaker, selv om vi prøver å prioritere dem, sier Lillevik.

Det handler om folks helse, og jeg er bekymret for arbeidsmiljøet når presset på mine dommere er så stort, sier sorenskriver i Salten, Ingrid Johanne Lillevik.

– Vi er jo opptatt av at barna så raskt som mulig skal få vite hvor de skal bo og hvilken skole de skal gå på, men når vi prioriterer enkelte saker så vil mange andre sakstyper måtte vente, sier tingrettsdommer Brit Ankill.

– Vet dere hvorfor det har vært en så stor økning i straffesakene?

– Det man ser er at det har vært en nedgang av antall tilståelsessaker. Da må sakene kjøres med full meddomsrett og det krever store ressurser. Hvis dette er en trend som fortsetter, vil det få stor betydning fremover, sier Lillevik.

Mangler utstyr

Salten tingrett har mange saler, men ikke en av dem har opptaksutstyr, så verken lyd eller bilde kan bevares for ettertiden. De har heller ikke fått de digitale verktøyene slik at man kan oppnå en papirløs hverdag, slik Domstoladministrasjonen har et mål om.

Brit Ankill, som sitter i styret for Dommerforeningen, mener det blir galt når rasjonaliseringsgevinsten fremskrives før man har investert i det utstyret som kreves.

– Det er foreløpig kun planlagt å gjennomføre digitalisering i Høyesterett, lagmannsrettene og de 12 største tingrettene, og effektiviseringsgevinst her kan ikke forventes før digitaliseringen er gjennomført. De øvrige domstolene må vente og får til tross for stillingsstoppen ikke på lang tid del i effektiviseringsgevinsten som Domstoladministrasjonen har estimert til ca 100 årsverk, sier Ankill.

– Hva tenker Dommerforeningen om dette tallet?

– Vi stiller oss tvilende til om gevinsten kan bli så stor. Vi stiller oss også noe forundret til «avbyråkratiseringsfradraget» som er gjennomført. Domstolene består ikke av byråkrater. Fradraget har derfor ført til kutt i dømmende årsverk, noe som går ut over brukerne. En undersøkelse fra i fjor viser at dommerne jobbet 25 % mer enn vanlig arbeidstid uten å få ekstra betalt. Spørsmålet er hvor lenge man kan jobbe slik. Man har strukket seg langt for å overholde frister, men nå er man i en situasjon der restansene kommer uansett, sier Ankill.

Krevende prosess

– Vi har mistet en dommerfullmektigstilling, og vil ikke på flere år få del i

noen effektiviseringsgevinst. Småkravsprosessen, som skulle være besparende, viser seg å være ekstra krevende fordi partene ofte ikke har advokat og vi må bruke mye ressurser på å hente inn dokumentasjon, sier sorenskriver Lillevik.

– Mellom 2008 og 2015 fikk man en økning på mer enn 150 politijurister, og en nedgang på 9,7 dommerstillinger. Det at sammenlignbare virksomheter som politi og kriminalomsorg har hatt en betydelig større budsjettvekst enn domstolene over år, medfører at det nå en fare for at domstolene på grunn av økende saksbehandlingstider blir en flaskehals, legger Ankill til.

> *Småkravsprosessen, som skulle være besparende, viser seg å være ekstra krevende fordi partene ofte ikke har advokat*

Generalistdomstol i Bodø

– Sakene vi har i Salten Tingrett følger samfunnsutviklingen. Det fantes knapt e-post da jeg begynte, og det har etter hvert oppstått stadig nye former for kriminalitet, som f.eks barneporno på nett, sier Brit Ankill som er tingrettsdommer i Bodø.

Salten Tingrett består av sorenskriver, fire dommere, to dommerfullmektiger og åtte saksbehandlere. Grunnet innsparingstiltak i domstolene er en av dommerfullmektigstillingene inndratt. Bygget ser ikke noe særlig imponerende ut når man går forbi det på kaia i Bodø, men inne åpner det seg flere store og gode saler med det verdige uttrykket vi kjenner igjen fra norske rettssaler. Brit Ankill er fornøyd med nivået på aktørene som møter opp i rettssalene. De fleste er generalister, som dommerne – og fra distriktet. Ankill gir uttrykk for at tingretten jevnt over er godt fornøyd med kompetansen til lokale advokater. Blant annet nærhet til klienten, kunnskap om lokale forhold og økonomi gjør at det ofte vil kunne være nyttig å velge advokat lokalt.

– Jeg ser at Oslo-advokatene i enkelte tilfelle kan være mer spesialiserte på særområder, men inntrykket er at lokale advokater jevnt over også er et like godt valg kompetansemessig som utenbys advokater, sier Ankill.

Brit Ankill er på sin fjerde periode i Dommerforeningens styre, som for tiden jobber mye med ressurssituasjonen i domstolen og kompetanseheving blant dommerne.

Det er en rekke viktige ting på agendaen for Dommerforeningen for tiden, som ressurssituasjonen, at bygningene skal være funksjonelle og representative, at man får inn utstyr for opptak av lyd- og bilde i alle rettsbygningene og at dommernes kompetanse heves.

Det siste har man delvis lykkes med – der dommerne får en måned per fjerde år til å oppdatere egen kompetanse. Det er et ønske om at ordningen utvides.

– Selv brukte jeg tiden på å lese meg opp på straffeloven av 2005 og utviklingen innen oppreisningserstatning, sier Ankill.

– Tar du Dommerforeningen med deg hit til Bodø?

– Vi prøver å ha møtene også andre steder enn Oslo og Trondheim, men ettersom vi prøver å drive foreningen på rimeligst mulig måte, blir møtene ofte lagt til Oslo sier Ankill.

Bekymret for sikkerheten

Behovet for en minimumssikring er også på agendaen, og selv i en domstol som Salten tingrett er det behov for et bedre sikkerhetsregime.

– Det handler ikke bare om hva som har skjedd, men hva som kan skje, sier Ankill som selv aldri har følt seg redd på egen arbeidsplass.

– Vi ser jo at det ofte er familiesaker som har gitt de alvorlige hendelsene, og det kan jo like gjerne skje i distriktene, som i hovedstaden. Det er jo heller ikke slik at man kan avgrense tiltak til enkelte sakstyper, det handler om hvem som møter opp. Domstolene blir ikke sjelden besøkt av mennesker som er i en vanskelig livssituasjon. Det behandles mange ulike saker hvor det kan oppstå fare for voldshandlinger, enten dette skjer planlagt eller i affekt. Dette må det tas høyde for, sier Ankill som har jobbet i Salten Tingrett i 23 år.

GRATIS

Kurs, deltakelse og opphold i enkeltrom er gratis. Reiseutgifter dekkes etter billigste reisemåte.

Kurs for tillitsvalgte

Endringsprosesser i offentlig sektor

Målgruppe: **Kurset er primært tilpasset statlig sektor, men interesserte fra kommunal sektor og Spekter-Helse kan også delta.**

Fra: **Torsdag 9. februar 2017 kl. 10.00**
Til: **Fredag 10. februar 2017 kl. 14.00**
Sted: **Quality Spa og Resort, Son**

Kursnummer: **2017651**
Påmeldingsfrist: **15. desember 2016**

Offentlig sektor er i utvikling. Mange av våre medlemmer og tillitsvalgte blir omfattet av interne endringer i egen virksomhet, eller endringsprosesser som gjelder større deler av forvaltningen. Det kommer stadig nye politiske krav om effektivitet og høyere avkastning. Som tillitsvalgt er det viktig å finne sin posisjon i lokale endringsprosesser. Håndtering av endringsprosesser lokalt vil stille den tillitsvalgte overfor store utfordringer.

Kurset innleder normalt med foredrag med representant fra departementet. Her blir status i endringsarbeidet gjennomgått samtidig som vi ser på viktige utviklingstendenser i offentlig forvaltning. På det generelle planet har også kurset fokus på samarbeid innenfor Akademikerforeningen når det gjelder endringsprosesser. Det er også et innlegg knyttet til hvordan endringsprosesser påvirker arbeidsmiljøet.

Kurset gjennomgår aktuelt lov- og avtaleverk, hvilke avtalte virkemidler som kan benyttes samt hvordan medlemmenes interesser ivaretas.

Ny som tillitsvalgt

Målgruppe: **Tillitsvalgte i statlig sektor**

Fra: **Onsdag 22. mars 2017 kl. 11.00**
Til: **Fredag 24. mars 2017 kl. 14.00**
Sted: **Støtvig Hotel, Larkollen**

Kursnummer: **2017652**
Påmeldingsfrist: **17. februar 2017**

Dette kurset er obligatorisk for alle tillitsvalgte i staten og skal i utgangspunktet gjennomføres før man kan delta på de andre kursene.

Kurset har som mål å gjøre deg tryggere i rollen som tillitsvalgt. Tillitsvalgte som er trygge i rolleforståelsen er bedre i stand til å oppdage og gripe fatt i ulike problemstillinger som berører medlemmene, og bedre egnet til å delta aktivt i gode prosesser. Dette krever kjennskap til avtaleverk, organisasjonsforståelse og Juristforbundets politikk, samt bevissthet på egen rolle og relasjoner overfor øvrige parter i arbeidslivet.

Kurset vil gi deg en introduksjon til hovedavtalen og hovedtariffavtalen, begge sentrale avtaler for våre medlemmer i staten og for deg som deres tillitsvalgt. Vi gjennomgår avtalenes formål og intensjon, former for medbestemmelse, virkeområde, klargjør partsforholdet og partenes rettigheter og plikter, sentrale og lokale forhandlingsordninger, samt tar en gjennomgang av lønnssystemet. I tillegg gir kurset deg kjennskap til Juristforbundet og Akademikernes organisasjonsoppbygging og politikk.

Målsettingen med kurset er å bidra til at du som tillitsvalgt opplever deg trygg i rollen, kjenner det grunnleggende regelverket, hvilke virkemiddel du har tilgjengelig og hvilke arenaer du arbeider på.

Påmelding: **www.juristforbundet.no/tillitsvalgt** Spørsmål: **Solveig Dahl Kongsvik** | **sdk@juristforbundet.no** | **915 55 268**

JURIST FORBUNDET

Forhandlingsteknikk

To alternative kursdager/steder

Målgruppe:	**Tillitsvalgte i alle sektorer**
Fra:	**Torsdag 4. mai 2017 kl. 10.00**
Til:	**Fredag 5. mai 2016 kl. 14.00**
Sted:	**Støtvig Hotel, Larkollen**
Fra:	**Torsdag 19. oktober 2017 kl. 10.00**
Til:	**Fredag 20. oktober 2017 kl. 14.00**
Sted:	**Thon Hotel, Vettre**
Kursnummer:	**2017655 (mai) | 2017656 (okt.)**
Påmeldingsfrist:	**15. mars 2017 (mai) | 15. august 2017 (okt.)**

Kurs i generell forhandlingsteknikk. Et viderekomne-kurs for tillitsvalgte i alle sektorer. Det forutsettes at kursdeltakerne har noe forhandlingserfaring på forhånd. Hensikten med kurset er å utvide deltakernes teoretiske og strategiske forståelse av forhandlingsprosessen. Samtidig legges det vekt på at deltakerne skal få testet egne ferdigheter og utvikle disse videre.

Kurset vil veksle mellom komprimerte forelesninger og lengre praktiske øvelser. Teoridelen vil ta opp aktuelle forhandlingsteoretiske tema og praktisk forhandlingsteknikk. Det legges opp til mye bruk av simuleringsøvelser der deltakerne selv skal gjennomføre ulike typer forhandlinger. Kurset er generelt i formen, dvs. det fokuserer på alle typer forhandlinger. Tema for øvelsene vil likevel være hentet fra situasjoner i arbeidslivet.

Vi forsøker å skape en trygg og åpen atmosfære der deltakerne skal få prøvd seg og få tilbakemelding.
Det legges betydelig vekt på egeninnsats fra kursdeltakerne, og man må regne med noe utvidet arbeidsinnsats i forhold til øvrige kurs for tillitsvalgte. Det forutsettes at deltakerne følger hele kurset fra start til slutt.

Arbeidsrettslige temaer – del 1

Målgruppe:	**Tillitsvalgte i alle sektorer**
Fra:	**Torsdag 9. mars 2017 kl. 10.30**
Til:	**Fredag 10. mars 2017 kl. 14.00**
Sted:	**Hotel Gabelshus, Oslo**
Kursnummer:	**2017657**
Påmeldingsfrist:	**3. februar 2017**

Arbeidslivet reguleres av flere rettsregler som utledes fra lover, forskrifter, tariffavtaler, rettspraksis og ulovfestede regler. Kunnskap om sentralt regelverk innenfor arbeidsretten vil sette våre tillitsvalgte i bedre stand til å utøve rollen som tillitsvalgt, samt skape en helhetlig forståelse for samspillet mellom aktørene på arbeidsplassen.

Grunnkurs i arbeidsrett tar sikte på å gi deltakerne en generell innføring i arbeidsrettslige regler. Kurset tar sikte på å gi en basiskompetanse og derfor være et grunnlag for våre øvrige kurs for tillitsvalgte. I tillegg har vi valgt ut noen aktuelle tema med utgangspunkt i generelle arbeidsrettslige problemstillinger.

Tema på dette kurset vil være:

- Aktuelle rettskilder i arbeidsretten
- Innføring i arbeidsgivers styringsrett
- Midlertidig tilsetting
- Varsling
- Kort om innsyn i ansattes e-post
- Kommunikasjon og oppfølging i utfordrende arbeidssituasjoner
- Regelverket rundt trakassering/mobbing i arbeidsforhold

Kurset er i utgangspunktet tilpasset alle sektorer, men vil ha særlig interesse for tillitsvalgte i offentlig sektor.

Eventuelt forfall må meldes snarest mulig og senest 1 uke før kursstart. I motsatt fall vil det påløpe et gebyr på kr 500,-. Dette gjelder ikke ved sykdom.

GRATIS

Kurs, deltakelse og opphold i enkeltrom er gratis. Reiseutgifter dekkes etter billigste reisemåte.

Kurs for tillitsvalgte

Håndtering av personkonflikter og trakassering

Målgruppe: **Tillitsvalgte i alle sektorer**

Fra: **Onsdag 13. desember 2017 kl. 10.00**
Til: **Torsdag 14. desember 2017 kl. 14.00**
Sted: **Clarion Hotel Bergen Airport**

Kursnummer: **2017659**
Påmeldingsfrist: **15. juni 2017**

Som tillitsvalgt vil du av og til komme opp i situasjoner hvor medlemmene opplever å være involvert i konflikter og/eller utsatt for trakassering. Hovedmålet med kurset er å bidra til at tillitsvalgte skal bli trygge på å håndtere disse sakene riktig. Kurset vil også gi en grunnleggende innsikt i hva konflikter er og hvordan de eskalerer.

På dette kurset lærer du:

- De juridiske spillereglene i konflikter, herunder hvilke aktører som plikter å gjøre hva i disse sakene.
- Hva er konflikter – årsaker og utviklingsforløp, hvorfor er konflikter vanskelige, og hvilke holdninger har vi til konflikter?
- Trakassering, årsaksforhold og uttrykksformer – rettslig plattform.
- Hvordan håndtere harde personkonflikter og trakassering på en måte som holder over tid og er i samsvar med regelverket.
- Juridiske, menneskelige og økonomiske perspektiver når saken ender med endt arbeidsforhold for en eller flere parter.

Undervisningen vil legges opp med summe-/refleksjons-oppgaver i plenum og minst ett større gruppearbeid.

Kurslederne: Harald Pedersen er advokat og spesialist på arbeidsmiljørett. Ståle Einarsen er professor i arbeids- og organisasjonspsykologi samt psykolog med doktorgrad om mobbing i arbeidslivet.

Hovedtariffavtalen og lokale forhandlinger i staten

To alternative kursdager

Målgruppe: **Tillitsvalgte i statlig sektor**

Fra: **Mandag 30. august kl. 11.00**
Til: **Onsdag 1. september kl. 14.00**

Fra: **Onsdag 13. september kl. 11.00**
Til: **Fredag 15. september kl. 14.00**

Sted: **Støtvig Hotel, Larkollen (begge kurs)**

Kursnummer: **2017653 (august) | 2017654 (september)**
Påmeldingsfrist: **30. april 2017**

Kurset er en del av Juristforbundets grunnopplæring for tillitsvalgte. Det er beregnet på de tillitsvalgte som skal delta i lokale forhandlinger.

Kurset har stor betydning for forståelsen av avtaleverket som ligger til grunn for forhandlingssystemet i staten.

Målet med kurset er å lære opp tillitsvalgte i statlig sektor til å kunne gjennomføre lokale lønnsforhandlinger i egen virksomhet.

Kursets første del er teoretisk og inneholder en gjennomgang av:

- Lønnssystemet i staten
- Aktuelt regelverk
- Forhandlingssystemet i staten
- Forberedelse til og gjennomføring av lokale forhandlinger

Den andre delen er praktisk. Her får deltagerne selv ansvaret for å gjennomføre lokale lønnsforhandlinger i en gitt virksomhet i form av et forhandlingsspill.

Påmelding: **www.juristforbundet.no/tillitsvalgt** Spørsmål: **Solveig Dahl Kongsvik | sdk@juristforbundet.no | 915 55 268**

JURIST FORBUNDET

Tillitsvalgtkurs 2017

Program og påmeldingssider oppdateres fortløpende på **www.juristforbundet.no/tillitsvalgtkurs**

Endringsprosesser i offentlig sektor
– kursnummer 2017651
9. - 10. februar, Quality Spa og Resort, Son
Målgruppe: primært statlig sektor, men åpent for kommunal sektor og Spekter-Helse

Arbeidsrettslige temaer – del 1
– kursnummer 2017657
9. - 10. mars, Hotel Gabelshus, Oslo
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Tariffkonferanse
– kursnummer 2017658
16. - 17. mars, Radisson Blu Plaza Hotel, Oslo
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Grunnkurs: Ny som tillitsvalgt - introduksjonskurs
– kursnummer 2017652
22. - 24. mars, Støtvig Hotel, Larkollen
Målgruppe: tillitsvalgte i statlig sektor

Spesialkurs: Forhandlingsteknikk
– kursnummer 2017655
4. - 5. mai, Støtvig Hotel, Larkollen
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Spesialkurs: Tillitsvalgtkurs 2017
– kursnummer 2017650
1. - 2. juni, Farris Bad, Larvik
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Grunnkurs: HTA og lokale forhandlinger i staten
– kursnummer 2017653
30. august - 1. september, Støtvig Hotel, Larkollen
Målgruppe: tillitsvalgte i statlig sektor

Grunnkurs: HTA og lokale forhandlinger i staten
– kursnummer 2017654
13. - 15. september, Støtvig Hotel, Larkollen
Målgruppe: tillitsvalgte i statlig sektor

Arbeidsrettslige temaer – del 2
– kursnummer 2017660
12. - 13. oktober, Quality Spa & Resort, Son
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Spesialkurs: Forhandlingsteknikk
– kursnummer 2017656
19. - 20. oktober, Thon Hotel Vettre
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Tilsettingsprosesser
Kommer høsten 2017

Konflikthåndtering
– kursnummer 2017659
13. - 14. desember, Clarion Hotel Bergen Airport
Målgruppe: tillitsvalgte i alle sektorer

Eventuelt forfall må meldes snarest mulig og senest 1 uke før kursstart. I motsatt fall vil det påløpe et gebyr på kr 500,-. Dette gjelder ikke ved sykdom.

Jussbuss

Er dette året rettsikkerheten bedres?

Dagens samfunn er preget av rettigheter og plikter for enkeltindivider. Utgangspunktet er at alle skal kunne håndheve sine rettigheter. Realiteten er at flere er avskåret fra denne muligheten på grunn av personlige økonomiske forutsetninger. Fri rettshjelpsordningen har til formål å sikre at økonomiske forutsetninger ikke skaper et skille mellom personer som kan heve sin rett og ikke. Jussbuss mener at rettshjelp skal være et grunnleggende velferdsgode som skal sikre at lovens og rettssystemets beskyttelse er tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomisk og sosial status og geografisk tilhørighet. Vi etterlyser en lovendring som tar rettsikkerheten på alvor.

Ordningen har til formål å sikre nødvendig juridisk bistand til personer som ikke selv har økonomiske forutsetninger for å kunne ivareta et rettshjelpsbehov av stor personlig eller velferdsmessig betydning. Norges rettshjelpsdekning ble kritisert av FNs menneskerettskomitès Concluding Observations i 2011, FNs torturkomitès Concluding Observations i 2012 og Den europeiske menneskerettsdomstol i dommen Agalar mot Norge. Kritikken bestod i at den norske rettshjelpsordningen ikke er tilstrekkelig god til å sikre en effektiv tilgang til domstolene.

Fri rettshjelpsordningen er delt i to – noen av rettsområdene er behovsprøvd og andre ikke. For den behovsprøvde delen har de økonomiske vilkårene i all hovedsak stått stille siden 2009. For saker med behovsprøving ytes det kun rettshjelp til enslige med en inntekt opp til 246 000 kroner og gifte/samboende kan ha en samlet inntekt på 369 000 kroner. Videre kan man heller ikke ha en formue på over 100 000 kroner for å omfattes av den behovsprøvde ordningen.

Mari Rudshaug

Jussbuss mener at den behovsprøvde delen burde ha utvidede økonomiske vilkår. I dag tas det ikke hensyn til om personer har forsørgerbyrde, og det gjøres ikke fradrag for gjeld. Dette er noe vi mener burde omfattes i vurderingen av om en person har behov for fri rettshjelp. Jussbuss støtter stortingsrepresentant for Miljøpartiet De Grønne Une Aina Bastholms forslag om at de økonomiske vilkårene bør justeres årlig i takt med folketrygdens grunnbeløp. Dette er for å sikre at ordningen følger den økonomiske utviklingen og for å hindre at manglende betalingsevne ikke avgjør den enkeltes rettsikkerhet.

I dag er flere saksområder av stor betydning for personers velferd og trygghet ikke omfattet av rettshjelpsordningen. Jussbuss støtter forlagene Une Aina Bastholm legger frem i representantforlaget om en styrket fri rettshjelpsordning. Saksområder som i dag ikke er omfattet av den behovsprøvde ordningen er familiegjenforeningssaker og utvisningssaker, saker på velferdsfeltet i tilknytning til NAV og sosialtjenesten, mobbing på skolen og saker der arbeidstaker har utestående krav på lønn eller feriepenger.

I dag gir fri rettshjelpsordningen bistand til arbeidstaker som mottar en oppsigelse eller blir avskjediget av arbeidsgiver. Derimot gis det ikke fri rettshjelp i saker der arbeidstaker har et utestående krav på lønn, overtid eller feriepenger. Hensynet bak at det skal ytes fri rettshjelp for en arbeidstaker som har blitt oppsagt eller avskjediget er at denne personen står uten inntekt og derfor ikke har økonomiske forutsetninger til å ivareta sine rettigheter.

Jussbuss ønsker å påpeke at situasjonen for arbeidstaker er den samme dersom arbeidstaker ikke får utbetalt lønn selv om arbeidsforholdet består. Når arbeidstakeren ikke får utbetalt lønn kan dette skape et hinder for vedkommende til å hevde sine rettigheter ovenfor arbeidsgiver. Gjennom vår saksbehandling i 2016 ble det behandlet 290 saker om inndrivelse av lønn, overtid og feriepenger. Det er viktig å bemerke at dette kun er en liten del av problemet, da mange arbeidstakere aldri oppsøker hjelp eller ikke vet at dette er en mulighet. På bakgrunn av dette mener vi at det er et stort udekket behov for rettshjelp til lønnsinndrivelse.

Jussbuss mener at fri rettshjelp også bør ytes til arbeidstakere som har et utestående lønns- eller feriepengekrav.

Nytt år, nye muligheter og bedre rettsikkerhet til alle!

Mari Rudshaug, Jussbuss

Bedre økonomisk kontroll

Nytt år, nye muligheter. Her er tipsene for bedre økonomisk kontroll i 2017.

Av Maria Setsaas, forbrukerøkonom i Danske Bank

Starten på det nye året betyr at mange inngår avtaler med seg selv om nye, bedre vaner. Om målet er å spise sunnere eller trene mer, kan årets nyttårsforsett også kombineres med et lite økonomisk spark bak. Rett og slett en økonomisk rengjøring.

Det er lett å glemme hva som går inn og ut av konto i løpet av et år. Start det nye året med å få en god økonomisk oversikt. Bruk en kalender og budsjettverktøyet i nettbanken til å føre opp både faste og sporadiske utgifter, fra de store tingene i familieøkonomien som bolig- og billån, samt forsikringer, ferier, klær og utstyr, til årets nyinvesteringer og målsettingen for årets sparing.

En langsiktig oversikt gjør det lettere å lage, samt holde seg til, et realistisk budsjett hver måned. Noen av de viktigste er å sjekke om du har bank-, forsikrings- og spareavtalene som passer for deg. Her ligger de store pengene. Deretter skreller man bort unødvendige impulskjøp ved å ha gode ukentlige vaner. For eksempel kan du spare både tid og penger ved å gjøre hele mathandelen på nett én dag i uken. Da reduser du sannsynligheten for å plukke med deg fristende varer ved kassen.

Pensjonssparing er også et tema mange bør ta et fastere grep om. Sjekk norskpensjon.no, hvor alle avtalene dine ligger inne. Også fra tidligere oppdragsgivere. Her kan du raskt få oversikt over om du må spare mer per måned for å oppnå pensjonsdrømmen.

Kjøp, selg og del mer på nett

2016 var året delingsøkonomi tok av i Norge. Spesielt i storbyene har det blitt langt mer vanlig å spe på med leieinntekter fra ulike deletjenester som Airbnb og Nabobil, og tjenestene blir stadig mer utbredt.

Et fint nyttårsforsett kan være å dra nytte av ulike deletjenester for å kunne tjene og spare litt ekstra hver måned. Utleie av fritidsboligen er skattefritt inntil 10 000 kroner, hvor 85 prosent av overskytende utleiebeløp beskattes med 24 prosent for 2017.

Samtidig som det er svært populært med deletjenester, bugner bruktmarkedene på nett med alt fra flotte barnevogner til sportsutstyr og klær.

La 2017 bli året du kjøper og selger mer brukt. På nettsider som Finn.no og Facebook kan du gjøre et kupp på pent brukte varer eller tjene på å selge utstyret du ikke lenger bruker. Kanskje gir det ekstra motivasjon til rydde ut loftet eller garasjen også.

Kvitt deg med forbrukslånet

51 prosent av nordmenn under 30 år har tømt kontoen før neste lønning. Stadig flere oppsøker kortsiktige løsninger som forbrukslån og dyre kredittkort. Ifølge Finanstilsynet har husholdningenes forbruksgjeld nær doblet seg de seneste årene og nærmer seg 100 milliarder kroner.

De kortsiktige løsningene er svært dyre og vi ser ofte tosifrede gjeldsrenter. Nyttårsforsettet jeg anbefaler er å betale ned den dyreste gjelden først. For mange er det helt unødvendig å betale tusenvis av kroner årlig på dyre lån. Du kan også kontakte banken din og refinansiere de kortsiktige lånene om du har sikkerhet i boligen din. Det beste tipset er likevel å balansere forbruket og inntektene gjennom året, og i utgangspunktet unngå å pådra seg denne dyre gjelden.

Kilder: TNS Gallup, Finanstilsynet, E24, Dinside.no og Danske Bank

Hvor finner jeg de ledige jobbene?

Bare rundt halvparten av alle ledige stillinger blir annonsert i tradisjonell forstand.

Av Inger-Christine Lindstrøm, karriererådgiver i Juristforbundet

Jobbportalene er der de fleste starter jakten på sin neste jobb. I tillegg til NAV.no og Finn.no er det flere andre som for eksempel Indeed.com, Jobbnorge.no, Jukan.no, juristkontakt.no og advokatjobb.no for å nevne noen av interesse for jurister.

Monster.no er et av stedene det kan være verdt å følge med på om du ser etter jobber utenfor Norge.

Du kan registrere CVen din i disse portalene og se om din nye arbeidsgiver finner deg. Da må du sørge for at du har søkbare stikkord som beskriver nøkkelkompetansen din godt i CVen du legger inn. Denne fremgangsmåten kan være effektiv i noen tilfeller.

Aviser og magasiner er fremdeles i 2016 gode arenaer når du ser etter ledige stillinger. Spesielt bransjeblader lønner det seg å følge med i.

Stillingsannonser i dagspressen er det også verdt å holde et øye med. Temavedlegg for ulike bransjer eller med fokus på jus er naturligvis også aktuelle for jurister på jobbjakt.

Du vil oftest finne de samme annonsene på nett også.

Det er også verdt å være oppmerksom på at endel arbeidsgivere, også advokatfirmaer bruker sine egne hjemmesider til å annonsere etter nye medarbeidere. Noen ganger er det ikke komplette utlysningstekster, men åpne invitasjoner til å ta kontakt. Mange ønsker å signalisere at de alltid er interessert i en uforpliktende dialog med flinke folk som gjerne vil bli en del av deres miljø. Dette er muligheter det kan lønne seg å gripe. Også arbeidsgivere i det offentlige bruker nettsidene sine på denne måten. Du finner som regel denne informasjonen under «om oss» på nettsidene deres.

Sosiale medier får en stadig større plass som markedsplass for ledige stillinger. Jeg vil spesielt nevne LinkedIn. Ved å ha en profesjonell og oppdatert profil her kan du både bli funnet av rekruttere, headhuntere og arbeidsgivere direkte. Du kan også følge interessante arbeidsgivere og følge med på hva de legger ut av muligheter. Du kan lese om dem, lett komme i dialog og få innblikk i deres kultur og hva som opptar dem.

LinkedIn hjelper deg også med å se hvem i ditt nettverk som kanskje vet mer om hvordan du kan komme i dialog. Det er ofte viktig å skaffe seg litt mer informasjon enn den du finner i stillingsannonsen.

Gjennom faggrupper og ved at du selv deler for eksempel interessante fagartikler, presentasjoner eller linker vil du også selv bli mer synlig på en positiv måte.

Det er forresten helt i orden å se på andre personers profiler på LinkedIn. Dette er faktisk den mest populære funksjonen.

Mange arbeidsgivere i det offentlige og det private er meget bevisste på denne muligheten til å komme i kontakt med potensielt nye medarbeidere

Rekrutteringsbransjens hjemmesider og deres aktivitet på LinkedIn er en annen måte å finne informasjon om jobb- muligheter. Bemanningsbyråene kan være formidlere av kortere og lengre oppdrag, men også faste stillinger.

Det finnes i tillegg mange spesialiserte rekrutteringsbyråer og headhuntere der ute som er på konstant jakt etter spesialister for sine oppdragsgivere. Kanskje også for din nye arbeidsgiver? Headhuntere benytter seg av flere metoder for å finne frem til aktuelle kandidater, inkludert jungeltelegrafen.

Ved å skrive søkeordet «rekrutterere» i søkefeltet på f.eks. nav.no får du en omfattende liste over hvem de er. For å komme i dialog med en profesjonell rekrutterer må du som regel registrere deg i deres database samt søke på en jobb de lyser ut.

Hvis du vet hvor du gjerne vil jobbe så kan du selv ta kontakt. Du behøver ikke å sitte å vente på at de skal lyse ut «drømmejobben» din. I første omgang er det antakelig best å ha fokus på å utforske mulighetene og skaffe deg informasjon om hva de har av behov. Kjenner du noen som jobber der alt, eller har jobbet der, kan det være et bra sted å starte. Du behøver kunnskap om muligheter og hvem du bør snakke nærmere med. Vær tydelig på hva du har å tilby. Du kan godt skrive en såkalt «åpen søknad», men finn ut hva du skal fremheve og hvem du skal sende den til først. Vær forberedt på å følge opp i etterkant. Uten oppfølging fra din side skjer det som regel ingenting.

Alle ledige jobber har vært et behov hos arbeidsgiveren en god stund før vi ser en stillingsannonse. En god del jobber kommer ikke så langt som til annonsering fordi den riktige personen har vært der til riktig tidspunkt. Noen ganger kan stillingen bli utlyst allikevel, men da er det nesten forutbestemt hvem som får tilbudet.

Det er lett å være skeptisk til vikariater og engasjementer. Det finnes imidlertid mange eksempler på at veien til jobben du vil ha går via slike muligheter. Vei fordelene opp mot ulempene før du avviser et tilbud som ikke er en fast stilling, dersom du har mulighet til det. Disse tilknytnings-formene har av vittige tunger blitt omtalt som «jobbintervjuet som varte i seks måneder».

Hva med å bli din egen sjef? For de fleste er dette en tanke som vokser frem over tid. Manger leker med tanken, og noen gjør det før eller senere.

Jobbportaler og rekrutterere

- https://www.nav.no/no/Lokalt/Oslo/Jobbportaler+og+vikarbyraer

Jobb i utlandet?

- https://ec.europa.eu/eures/public/no/homepage
- www.monster.com
- www.indeed.com

Arbeidsgiverprofiler på LinkedIn (skriv inn i søkefeltet):

- Skatteetaten
- Nav
- Danske Bank

Egen virksomhet?

- https://www.altinn.no/no/Starte-og-drive-bedrift/

Michael Rummelhoff, advokatfullmektig i Juristforbundet

Ragnhild Bø Raugland, senioradvokat i Juristforbundet

Roar Thun Wægger, advokat i Juristforbundet

Høyesterett presiserer rekkevidden av arbeidsgivers styringsrett

Før jul avsa Høyesterett to dommer som begge omhandlet rekkevidden av arbeidsgivers styringsrett.

Arbeidsgivers styringsrett defineres som arbeidsgivers rett til å organisere, lede, kontrollere og fordele arbeidet. Retten kan blant annet bli begrenset av lover, sedvaner, allmenne saklighetsnormer, tariffavtaler, individuelle arbeidskontrakter og andre bestemmelser. Derfor blir styringsretten av enkelte gjerne beskrevet som en restkompetanse for arbeidsgiver.

I vurderingen av om arbeidsgiver kan foreta en ensidig beslutning innenfor styringsretten eller om det foreligger begrensninger for arbeidsgivers handlingsrom, oppstår det gjerne uenigheter mellom arbeidsgiveren og arbeidstakerne. En gjennomgang av rettspraksis viser at rettsapparatet har vektlagt forskjellige momenter som enten har medført en utvidet styringsrett eller beskyttelse av arbeidstaker.

Juristforbundet observerer at styringsretten er et argument som trekkes frem fra arbeidsgivers side for å få igjennom egne beslutninger. Det er likevel ikke alltid arbeidsgiver selv er klar over hvilke rammer som kan foreligge. Rekkevidden av arbeidsgivers styringsrett må vurderes konkret i hvert tilfelle og på bakgrunn av de momenter som er trukket frem gjennom Høyesteretts praksis.

De to sakene som Høyesterett tok stilling til før jul var fra kommunal undervisningssektor. I begge dommene svingte pendelen i arbeidsgivers favør.

HR-2016-2229-A gjaldt hvorvidt en kommune kunne midlertidig ansette en søker som ikke oppfylte de formelle kravene etter opplæringsloven fremfor en formelt kvalifisert søker som ifølge kommunen var uegnet for stillingen som lærer. Høyesteretts flertall åpnet for å legge vekt på personlig egnethet ved vurderingen av om en person er kvalifisert etter opplæringsloven. Saklighetskravet til kompetansevurderingen ved ansettelse ble dog fremhevet, samt at kravet til personlig egnethet ikke måtte stilles så strengt at det uthuler de generelle formelle kompetansekriteriene. Det ble argumentert for at en lærers skikkethet synes forutsatt ved den formelle kvalifikasjonsvurderingen. I motsatt fall ville den best formelt kvalifi-

serte, men personlig uegnede lærerkandidat, blokkere arbeidsgivers mulighet til midlertidig å ansette lærere som ikke fyller forskrift til opplæringslovens kompetansekrav etter opplæringsloven § 10-6.

I HR-2016-2286-A var tvisten om en kommune ensidig kunne si opp en avtale om seniorpolitiske tiltak i form av 80 % stilling med 100 % lønn. Spørsmålet var hvorvidt en arbeidsgiver på grunn av individuelle avtaler eller ulovfestede rammer for styringsretten var avskåret fra å avslutte en etablert velferdsordning for arbeidstakere i seniorgruppen.

Arbeidsgiver fikk medhold da den innvilgede lettelsen i arbeidsplikten for det første ikke innebar en endring av de underliggende arbeidsavtalene. For det andre lå det i ordningens karakter at det ville kunne bli endringer. I kommunens svarbrev til arbeidstakerne ble det henvist til kommunens seniorpolitiske plan og dette tilsa at ordningen ville måtte praktiseres i tråd med planen, og det var en uttalt forutsetning for at denne måtte gjennomføres innenfor den til enhver tid økonomiske rammen i kommunen. For det tredje manglet ordningen preg av en gjensidighet og beskyttelsesverdige behov for arbeidstakerens innrettelse slik at kommunen ikke kunne være avskåret fra å gjøre endringer.

Når det gjaldt saklighetskravet ble det eksplisitt uttalt at domstolene ikke skal foreta noen generell overprøving av om arbeidsgivers beslutninger innenfor rammene for styringsretten er nødvendige eller optimale, men at spørsmålet var hvorvidt det forelå misbruk av styringsretten.

De to nevnte dommene, i tillegg til øvrig praksis fra Høyesterett, vil være viktige rettesnorer for arbeidsgivere og arbeidstakere ved spørsmål om rekkevidden av arbeidsgivers styringsrett.

Lønnsutvikling utenom de ordinære lønnsforhandlingene

Lønnsdannelse skjer på flere arenaer. Det mest vanlige er at lønnen reguleres som følge av sentrale og lokale forhandlinger. Det er imidlertid andre muligheter for å justere lønnen, og da særskilt i periodene mellom de fastsatte oppgjørene.

Dette er avtaleregulert i offentlig sektor, men også i privat sektor kan arbeidstaker hevde en rett til lønnsjustering mellom de fastsatte forhandlingsarenaene. Avgjørende for å kreve forhandlinger som nevnt her, er at det har skjedd faktiske endringer siden forrige lønnsvurdering.

Det finnes både i statlig og kommunal sektor egne forhandlingsbestemmelser som gir anledning til å justere lønnen hvis det «har skjedd vesentlige endringer i de forhold som er lagt til grunn ved fastsetting av stillingens/ansattes lønn». (Se Hovedtariffavtalens punkt 2.5.3, nr 1, a). Bestemmelsen praktiseres ulikt i virksomhetene. Noen arbeidsgivere er flinke til å premiere personer som utviser fleksibilitet ved å påta seg nye oppgaver og ansvar, mens andre er mer forsiktige med å bruke de muligheter avtalen gir. Tilsvarende bestemmelse finnes i Hovedtariffavtalen i KS-området pkt 5.2.

For å komme i en forhandlingssituasjon etter disse bestemmelsene, er utgangspunktet at man har fått tilført nye arbeidsoppgaver utover det som følger av en vanlig arbeidssituasjon. Det kan være dokumentert merarbeid, markerte endringer i arbeidsoppgaver, oppgaver på et definert høyere ansvarsnivå, lederoppgaver eller tidkrevende prosjektarbeid. For å kunne hevde er rett til lønnsmessig kompensasjon, er det viktig at endringen kan tydeliggjøres eller dokumenteres, både i omfang, varighet og leveranse.

Av Statens Personalhåndbok fremkommer: «Det avgjørende er at arbeidstakeren får oppgaver som ligger kvalitativt på et høyere nivå enn tidligere». Og videre: «ha et omfang som gjør endringen vesentlig.»

De nevnte tariffavtalene har bestemmelser som sier at slike opprykk skal skje gjennom forhandlinger mellom arbeidsgiver og din organisasjon. I forkant av at det fremmes krav om lønnsregulering, vil vi anbefale at arbeidstakeren drøfter justeringen med nærmeste overordnede, samt sjekke at aktuelle ledere vil støtte et eventuelt lønnskrav. I forkant av samtalene og lønnsforhandlingene, er det viktig å sørge for at kravet er godt begrunnet, og gjerne konkretisert i de faktiske forhold. Tariffavtalen fastsetter her at kravet «bør være dokumentert ved en stillingsbeskrivelse/stillingsvurdering eller opplysninger som på en annen måte gjør det mulig å måle endringene i de pålagte oppgaver».

Vår erfaring er at mange medlemmer ikke er tydelige nok når det gjelder å sette noen betingelser til egen fleksibilitet og innsats. Vi vet at det ofte er mulighetene for nye utfordringer som er drivkraften bak våre medlemmers vilje til å ta på seg nye oppgaver, og ikke nødvendigvis utsikten til høyere lønn. Først i ettertid ser mange at det ikke lenger er samsvar mellom arbeidsoppgaver og lønnsplassering, men da er det ikke sikkert at arbeidsgiver er like medgjørlig til lønnsjustering som da de hadde et behov arbeidstakeren var den rette til å dekke.

Et annet argument arbeidsgiver gjerne bruker, er interne sammenligninger for stillinger på samme nivå. For å sikre likebehandling er det som utgangspunkt riktig at det ikke skal være for store, interne forskjeller. Vi anbefaler likevel medlemmene våre å gå i dialog og undersøke hvilke muligheter de har, samt hvilken evne og vilje som ligger hos arbeidsgiver for å gjennomføre dette. Det kan være lønnsmessige begrensninger i dag, mens det ligger fremtidige muligheter for justeringer. I en slik situasjon kan lønnsreguleringen være en prosess hvor arbeidstakeren må være forberedt på at det kan ta noe tid. Utfordringen blir å ikke «mase» utidig. Et forslag kan være å overlevere et godt forberedt notat, som kan fungere som et grunnlag for senere vurderinger.

Momentene som er gjennomgått her, kan også være aktuelle ved utløpet av prøvetid eller etter en oppstartsperiode i virksomheten. Arbeidstakeren kan da be om at arbeidsgiver vurderer lønnsplasseringen på nytt på bakgrunn av leveransene i oppstartsperioden. I staten er arbeidsgiver forpliktet til å vurdere lønnsinnplasseringen på nytt innen 12 måneder etter ansettelsen eller ved overgang fra midlertidig til fast stilling, jf. HTA punkt 2.5.5 nr. 3. Ut fra en arbeidsrettslig tilnærming kan man hevde at dette er et gjeldende prinsipp og en hensiktsmessig tilnærming også i kommunal og privat sektor.

For virksomheter uten tariffavtale som hjemler muligheter for en regulering som skissert her, kan det finnes bestemmelser om dette i personalhåndboken. Alternativt kan virksomheten ha en etablert praksis som hjemler en mulighet for reforhandling av lønnen hvor det har skjedd vesentlige endringer siden sist man ble lønnsvurdert. Det bør i denne sammenheng nevnes at det er en selvstendig mulighet for lønnsøkning ved endrede markedsmessige forhold, for eksempel hvor medlemmet er ettertraktet hos andre arbeidsgivere.

Råd og bistand fra Juristforbundet

Juristforbundet tilbyr sine medlemmer juridisk rådgivning og bistand innenfor arbeidsrettslige spørsmål. Kommer du som medlem i en vanskelig situasjon på arbeidsplassen, er det bare å kontakte Juristforbundets advokater.

Kontakt

Sentralbord: 40 00 24 25
E-post: advokat@juristforbundet.no

Her når du flest jurister

– gjennom vårt jobbmarked når du jurister i privat og offentlig sektor

Ved digital publisering får du denne eksponeringen:

- www.juristkontakt.no
- www.juristforbundet.no
- Nyhetsbrev hver 14. dag til over 20 000 medlemmer.

ANNONSEANSVARLIG
Per-Olav Leth – 07 Media
+47 918 16 012
perolav@07.no

Over 20 000 medlemmer

Digitalt grenseforsvar – glem ikke jussen

Visste du at meldingene dine i Whatsapp og publiseringene dine på Snapchat og Facebook som oftest går via en server i utlandet? Din personlige kommunikasjon krysser dermed Norges grenser. Det betyr at den vil kunne fanges opp av det foreslåtte digitale grenseforsvaret.

I februar 2016 oppnevnte Forsvarsdepartementet et utvalg (Lysne II-utvalget) for å utrede sentrale problemstillinger knyttet til Etterretningstjenestens mulige tilgang til digitale datastrømmer som krysser Norges grenser. Utvalget avga sin rapport Digitalt grenseforsvar (DGF) i august i fjor. Svarfristen for den offentlige høringen har akkurat gått ut.

Norge har i global sammenheng en høy grad av digitalisering, både i offentlig og privat sektor. Likevel har regjeringen ambisjoner om ytterligere økt digitalisering av offentlig sektor i kommunikasjon med befolkningen.

Nettopp derfor er det viktig at vi følger med i debatten. I hvilken utstrekning skal E-tjenesten kunne overvåke våre digitale datastrømmer?

E-tjenestens oppdrag er å drive utenlandsetterretning, jf. E-tjenesteloven § 3. Overvåkning av egne borgere er ikke dekket av denne paragrafen.

En eventuell lovregulering av E-tjenestens mulig tilgang til digitale datastrømmer må oppnå nødvendig tillit i befolkningen.

For å unngå formålsglidning er det vesentlig at lovteksten gir så klare kriterier som mulig for innsamling og bruk av data gjennom det digitale grenseforsvaret.

For Juristforbundet er det derfor viktig at Grunnloven, rettssikkerhet og våre internasjonale forpliktelser på personvernområdet tas med i betraktningen når et lovforslag skal utarbeides.

En annen juridisk utfordring er kontrollen med E tjenestens drift av et mulig digitalt grenseforsvar. Rapporten fra Lysne II utvalget foreslår å opprette både en egen DGF-domstol og et DGF-tilsyn, begge lokalisert sammen med E tjenesten. Dette er ikke nødvendigvis en god løsning.

I Norge er vi privilegerte. Vi har uavhengige domstoler som nyter stor tillit i befolkningen. Juristforbundet er opptatt av å sikre at dette opprettholdes. Derfor bør en domstolkontroll med digitalt grenseforsvar lokaliseres utenfor E-tjenestens lokaler.

Vi er også bekymret for en eventuell nedkjølingseffekt, en reduksjon av vår digitale kommunikasjon. Hvordan vil slik kommunikasjon påvirkes dersom vi opplever å være under kontinuerlig overvåkning? Hvordan vil advokaten kommunisere med klienten, og hvordan vil du som pasient kommunisere med din lege i det digitale rom?

Juristforbundet har valgt å avstå fra å mene noe om de konkrete forslagene i rapporten. Vi stiller imidlertid spørsmål knyttet til de juridiske problemstillingene som følger av rapporten. Dessuten vil vi oppfordre til en bred og grundig debatt om digitalt grenseforsvar.

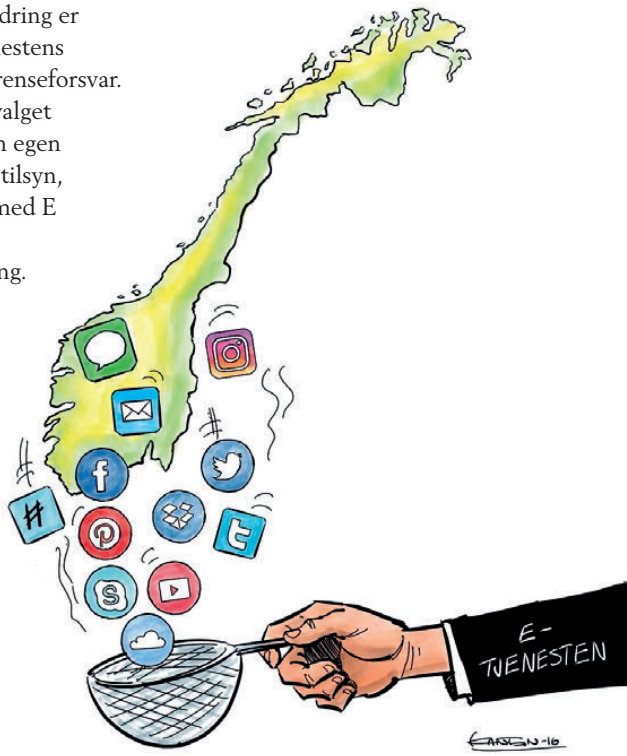

Her finner du både de juridiske fagartiklene og meningsytringer / debatt om jus, politikk og samfunn. Juristkontakt oppfordrer alle lesere til å delta. Enten du ønsker å dele en fagartikkel med andre eller du har en mening å ytre. Både små og store temaer er interessante. Send gjerne med et foto av deg selv. Juristkontakt tar forbehold om at svært lange innlegg må forkortes.

Innlegg sendes med e-post til omg@juristkontakt.no

Pasientrettighetsloven

Pasientrettigheter – bare for de få?

Av Sandra Fahre, seniorrådgiver hos pasient- og brukerombudet i Hedmark og Oppland og Tom Østhagen, pasient- og brukerombud i Hedmark og Oppland

Pasientrettighetsloven gir en rekke rettigheter både når det gjelder behandling, informasjon, medvirkning, innsyn og klage. Mange vet for lite om rettighetene sine, og det har vist seg at en del av rettighetene er vanskelige å gjennomføre i praksis.

Klagerett

Mange opplever å stå helt alene i møte med en mektig og sterk motpart når de vil klage på en helsetjeneste. Sånn var det også med en eldre mann som ønsket å klage på hjemmehjelpa fordi kommunen gjorde en slurvete og dårlig jobb. Han ville ikke betale full pris for en dårlig tjeneste og sendte brev til kommunen. Han fikk ikke noe svar det var mulig å bli klok på og sendte derfor saken til Sivilombudsmannen – som avviste saken fordi den ikke var ferdig behandlet som klage. Kommunen hadde nemlig ikke sendt saken videre til fylkesmannen slik de plikter når de ikke gir medhold i klagen. To brev skrev han selv til fylkesmannen og ble i tillegg bedt om å sende inn papirer. Men også fylkesmannen avviste saken fordi han på det tidspunktet i frustrasjon hadde sagt opp tjenesten fra kommunen. Det såkalte «aktualitetskravet» var ikke oppfylt!

Pasienten som har en alvorlig kronisk lidelse følte at han kjempet mot vindmøller og nå orket han ikke mere. Ombudet har nå overtatt saken for ham og jobber videre med den.

> **Du har liten glede av en rettighet som ser fin ut på papiret, men som i praksis er umulig å bruke**

Rett til informasjon

Pasient- og brukerrettighetsloven sier at du eller dine nærmeste pårørende har krav på informasjon om både helsetilstanden din og om innholdet i helsehjelpa. Retten til informasjon kan være vanskelig å gjennomføre i praksis. Dette gjelder spesielt situasjoner der pasientene er så syke at de ikke er i stand til å motta og vurdere informasjon selv. Etter loven har de da krav på at andre mottar informasjon på deres vegne. Men vi ser ofte at helsepersonell holder de pårørende på en armlengdes avstand under henvisning til taushetsplikten. Dette til tross for at de nærmeste kan formidle hva som er viktig for en pasient som ikke lengre er i stand til å si fra om det.

Rettsikkerhet ved tvang

Spesielt alvorlig er situasjonen for pasienter som er under ulike former for tvang. Det kan være snakk om bruk av fastholding og belter eller medisinering med tvang ved psykisk sykdom. Til tross for at loven gir disse pasientene sterke rettigheter, er det i praksis ingen som taler deres sak. Det har vært en uttalt målsetting om å redusere tvangsbruken i Norge, men tallene viser at det ikke har lyktes. Avisa VG avslørte i fjor at Helsedirektoratet ikke hadde riktig tall for bruken av tvang og at tvangsbruken ikke hadde gått ned slik man hevdet, men i beste fall stod stille på samme høye nivå.

Effekten av tvangsbehandling og tvangsmedisinering er faglig omstridt. Flere brukerorganisasjoner tar til orde for at vi må tilby annen behandling enn medisiner, et medisinfritt tilbud for dem som ønsker det, og at vi mangler dokumentasjon for at antipsykotiske medisiner gjør pasienten friskere i det lange løp. Hverken institusjonene selv eller fylkesmannen viser et tilstrekkelig engasjement i å innskrenke

restriksjoner og tvang til det som er strengt nødvendig, slik loven krever.

Rett til medvirkning

Du har rett til å være med å velge behandlingsmetode, forutsatt at metoden er forsvarlig og at den er tilgjengelig i norsk offentlig helsevesen. Retten til medvirkning kan være vanskelig å gjennomføre i praksis. Dette gjelder spesielt der det er mangel på behandlingstilbud eller pasientene er for syke til at de kan medvirke selv. Internasjonale konvensjoner pålegger myndighetene å gi beslutningsstøtte til pasienter som har en svekket helse, slik at det blir mulig å medvirke så langt som mulig.

Medvirkning betyr ikke at ansvaret for behandlingen overføres til pasienten. Det endelige ansvaret ligger hos ansvarlig lege eller behandler i det offentlige helsevesenet. Helsepersonell er på sin side underlagt bl.a. helsepersonell-loven, som stiller krav til deres yrkesutøvelse.

Fritt behandlingsvalg

Du kan velge et annet behandlingssted enn det du tilhører. Du har også rett til å velge private spesialister som har avtale med eller er godkjent av helsemyndighetene.

Regjeringen har satset stort på å gi pasienter større valgfrihet gjennom Fritt behandlingsvalg, som er en utvidelse av det frie sykehusvalget som vi har hatt i en årrekke. Det er derfor et paradoks at vi samtidig må konstatere at den statlige informasjonstjenesten for behandlingsvalg er blitt markant dårligere. Landets pasientombud har rettet en henvendelse til Helsedirektoratet hvor vi tar opp at pasienter ikke får den informasjonen de trenger for å velge, hverken på nettstedet helsenorge.no og på telefontjenesten 800HELSE. Også fastleger og andre som henviser pasienter, melder at tjenesten er komplisert og lite brukervennlig.

Det hjelper lite med «en dør inn», når de som befinner seg på innsiden ikke kan hjelpe deg. Svaret vi har fått sier ikke hva direktoratet vil gjøre for å bedre tjenesten. Her gir staten med den ene hånda i form av økt valgfrihet, men tar med den andre ved at pasientene ikke får helt nødvendig hjelp til å gjøre et valg. Du har liten glede av en rettighet som ser fin ut på papiret, men som i praksis er umulig å bruke.

– for hele jus-Norge

Du finner også Jobbmarkedet med stillingsutlysninger:

- Juristforbundet.no. Annonsene publiseres fortløpende.
- Juristforbundets nyhetsbrev ca. hver 14. dag.
- Juristkontakt.no. Annonsene publiseres fortløpende.

Her bestiller du stillingsannonsen

Annonsesjef Per-Olav Leth | 07 Media
E-post: perolav@07.no | Tlf: +47 918 16 012

Jobbmarkedet – for hele jus-Norge

Oslo kommune
Kommuneadvokaten

Kommuneadvokaten i Oslo er landets nest største offentlige advokatkontor. Vi har i dag 28 ansatte, herav 5 kontorstillinger. Kontoret har et høyrt faglig nivå samt et hyggelig og uformelt miljø. Vi er et av landets mest varierte sivilrettslige advokatkontor. Kontoret betjener bystyret, byrådet og øvrige virksomheter i Oslo kommune.

Assisterende kommuneadvokat – Kommuneadvokaten

Vi har ledig stilling som assisterende kommuneadvokat. Assisterende kommuneadvokat er kommuneadvokatens stedfortreder og inngår i kommuneadvokatens ledergruppe.

Kontorets arbeidsoppgaver er juridisk og samfunnsmessig interessante og spenner over de fleste rettsområder innenfor både privatrett og offentlig rett. Oppgavene er nokså jevnt fordelt mellom prosedyre i domstolene og intern rådgivning.

Arbeidsoppgaver:
- Delta i saksfordeling og faglig ledelse av kontoret
- Oppfølging og deltagelse i administrative oppgaver og utvikling av kontoret
- Faglig rådgivning og prosessoppdrag.

Kvalifikasjoner:
- Solide juridiske kunnskaper og gode eksamensresultater. Kopi av vitnemål og relevante attester bes lagt ved søknaden.
- Advokatbevilling. Søker bør ha møterett for Høyesterett.
- Relevant arbeidserfaring
- Forståelse for kommunens rolle og oppgaver, herunder politiske prosesser
- Gode samarbeidsevner
- Kommuniserer klart og med autoritet

Vi tilbyr:
- Interessante arbeidsoppgaver, et godt arbeidsmiljø og gode utviklingsmuligheter
- Fleksibel arbeidstid
- Gode forsikrings- og pensjonsordninger
- Lønn etter avtale

Arbeidsplassene i Oslo kommune skal preges av mangfold, og våre ansatte skal gjenspeile byens befolkning. Vi oppfordrer alle som er kvalifisert til å søke jobb hos oss uansett alder, funksjonsevne, kjønn, seksuell orientering, religion eller etnisk bakgrunn. Oslo kommune legger vekt på å tilrettelegge arbeidsforholdene dersom du har behov for det.

Vi gjør oppmerksom på at søkere kan føres opp på offentlig søkerliste selv om søkeren har bedt om anonymitet, men dette vil du i så tilfelle få varsel om.

For fullstendig utlysning, se
www.ledigestillinger.oslo.kommune.no
Elektronisk søknad med kopi av vitnemål og relevante attester sendes via samme adresse.

Søknadsfrist: 5. februar 2017

Dommarfullmektigar

Sogn tingrett og Fjordane tingrett vert slått saman til fylkesdomstolen Sogn og Fjordane tingrett 1.7.2017. Domstolen vil ha om lag 108 000 menneske i rettskrinsen fordelt på tre domssokn.

Vi søkjer etter dommarfullmektigar i den nye domstolen med søknadsfrist 20.02.2017. Tilsetting skjer etter nærare avtale.

Sogn og Fjordane tingrett vil ha om lag 20 tilsette, derav 9 dømmande årsverk. Domstolen vil ha kontor- og rettsstader i Førde og Sogndal og fast rettsstad på Nordfjordeid. Dommarfullmektigane vil ha fast arbeidsstad enten i Sogndal eller Førde.

Sogn og Fjordane tingrett skal vere ein moderne og utviklingsorientert domstol som er i front ved innføring og bruk av digitale løysingar i samhandlinga med aktørane. Vi er i gang med digitale rettsmøte, og domstolen vert knytt til aktørportalen i mars 2017. Dommarfullmektigane må rekne med å behandle saker for heile fylket på alle dei tre rettsstadane. Dette opnar for handtering av interessante saker samstundes som ein kjem seg rundt og kan oppleve eit fylke med storslått og varierande natur. Dommarfullmektigane må disponere bil.

Tingretten legg vekt på breidde og mangfald i arbeidsmiljøet og oppmodar kvalifiserte kandidatar til å søkje, uavhengig av alder, kjønn, etnisitet og nedsett funksjonsevne.

Nærare opplysningar om stillinga kan ein få ved å vende seg til sorenskrivar Terje Mowatt på telefon 992 36 323.

Søknaden med attestar må sendast **innan 20. februar 2017** til Fjordane tingrett, postboks 85, 6801 Førde.

Neste utgave av Juristkontakt kommer 1. mars.

Annonsefrist 17. februar

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

HALD

Advokatfirma Hald & Co DA er Aust-Agders størst advokatfirma med totalt 13 medarbeidere, hvorav ni advokater. Firmaet bistår private, næringsdrivende og offentlige etater, innenfor de fleste rettsområder.
Vi har kontorer i Arendal og Grimstad.

Som følge av stor pågang av saker ønsker vi å ansette 2-3 advokater eller advokatfullmektiger til våre kontorer i Arendal og Grimstad.

Søker du en stilling hos oss må du ha:
- en god juridikum og god juridisk teft
- gode evner til å samarbeide med mennesker i hektiske og krevende situasjoner
- velutviklede sosiale ferdigheter
- stor arbeidskapasitet

Vi tilbyr:
- konkurransedyktig lønn og øvrige betingelser
- et godt og engasjert fagmiljø
- gode rammer for videre utvikling av egen kompetanse og karriere
- mange hyggelige kollegaer

Søknad, CV og vitnemål sendes innen 15. februar 2017, til: **post@haldco.no**

Eventuelle spørsmål kan rettes til Ole Magnus Heimvik på telefon nummer: 99 79 64 14

For mer informasjon om stillingen og advokatfirmaet, se: **www.haldco.no**

www.haldco.no

ADVOKATFIRMA TOFTE

Advokatfirma Tofte DA er med sine 18 advokater og 5 medarbeidere det største advokatfirmaet på Sørlandet. Firmaet holder til i Havnekvartalet i Kristiansand sentrum. Advokatfirma Tofte DA yter juridisk rådgivning til næringslivet, offentlige virksomheter og private. Advokatfirma Tofte DA er medlem av advokatsamarbeidet Eurojuris Norge, som er en del av Eurojuris International, Europas største advokatsamarbeid med mer enn 5 000 advokater.

Advokatfullmektig i Kristiansand

Advokatfirma Tofte DA søker etter 1-2 advokatfullmektiger. Nyutdannede kandidater er velkommen til å søke. Arbeidet vil bestå i bistand innenfor et bredt spekter av fagområder, og med god tilgang til prosedyre.

For nærmere opplysninger om stillingen kontakt:
Adv. Svein A Hagen, mobil 930 39 599, e-post: *sah@advtofte.no*
For nærmere opplysninger om Advokatfirma Tofte DA henvises til **www.advtofte.no**

Søknad med CV kan sendes **innen 15. februar 2017** pr e-post til: *post@advtofte.no,* eller pr post til: Advokatfirma Tofte DA, Postboks 759, 4666 Kristiansand, merk konvolutten «Stilling som advokatfullmektig».

ADVOKATENE Skar, Dyvik, Clemetsen & Langseth

Søker ny advokat

Vi søker ny advokat til kontoret i Vestby.

Se *www.juristkontakt.no* for utfyllende informasjon

Henvendelse kan rettes til advokat Anne Langseth, tlf. 64 98 39 00 eller på e-post *office@adv-vestby.no*

Søknadsfrist: 14. februar 2017

Når du annonsererі Juristkontakt
blir din annonse sett av over
21 000 medlemmer

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

Nytt om navn

Ansettelser og utnevnelser

Aamodt, Ingrid, *skattejurist, Skatt Nord – Alta*
Aarmo, Bettina Bahl, *advokatfullmektig, Arvato Finance AS*
Aasen, Christine, *rådgiver, Fylkesmannen i Nordland*
Aasen, Fredrik, *jurist, Codan Forsikring*
Abildsnes, Karen, *advokatfullmektig, KPMG Law Advokatfirma AS*
Allers-Hansen, Nanette, *advokatfullmektig, Advokatkontoret Fløien*
Asp Sørgjerd, Trym, *skadeassistent, NEMI Forsikring ASA*
Bergo, Ane, *rådgiver, Sivilombudsmannen*
Blindheim, Nina Dahle, *politiadvokat, Oslo politidistrikt – Sentrum*
Dahl, Erlend, *advokat, Kværner AS*
Fagerli, Liv Marit, *avdelingssjef/advokat, Helse Sør-Øst – Akershus universitetssykehus HF*
Fredriksen, Henrik Renner, *advokat/partner, Advokatfirmaet SGB Storløkken AS*
Goflebakke, Hilde, *advokatfullmektig, Advokatfirmaet Thallaug ANS*
Gunneng, Marius, *seniorrådgiver, Norsk Helsenett SF*
Hansen, Caroline Stalder, *juridisk rådgiver, Halden kommune*
Haug, Line, *juridisk rådgiver, Sarpsborg kommune – Kommuneadvokaten*
Hernæs, Pål Sverre, *advokat, Advokatfirmaet Hjort DA*
Klokset, Anne Grete, *rådmann, Nesset kommune*
Kvandal, Johan W., *juridisk direktør, Forsvarsmateriell*
Landsverk, Mariann Holtskog, *juridisk rådgiver, Vestby kommune*
Langberg, Asgeir Fagerli, *veileder/saksbehandler, NAV Kåfjord trygd*
Lossius, Christopher Johansen, *seniorrådgiver, NAV Hordaland*
Naustvåg Lillestøl, Christoffer, *jurist/megler, Garanti Eiendomsmegling Stord*
Nilsen, Per Vidar, *assisterende etatsdirektør, Oslo kommune – Bymiljøetaten*
Nygaard, Merete, *advokat, Nygaard Advokatfirma AS*
Nøstdahl, Snorre, *trainee, Trainee Telemark AS*
Ottosen, Thomas, *advokat, NCC Industry AS*
Røise, Nina, *forhandler, Avinor AS*
Schiøll, Trygve Johan, *juridisk direktør, ELTEL Networks AS*
Skår, Ørjan Nordheim, *dommerfullmektig, Rana tingrett*
Sørvig, Ketil, *advokat. Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten (Helseklage)*
Torvanger, Tormod, *advokat/partner, Advokatfirmaet Rasmussen & Broch ANS*
Tundal, Hege, *seniorskattejurist, Skatt Øst – Oslo*
Tørrissen, Erik, *advokatfullmektig, Advokatfirmaet BA-HR da*
Vasquez, Joseph, *juridisk seniorrådgiver, Mattilsynet – hovedkontoret*
Vinsnesbakk, Bernt, *advokatfullmektig, Advokatfirmaet Hammervoll Pind DA*
Yndestad, Tove-Kristin Hassmo, *enhetsleder, Utlendingsdirektoratet*

Nye medlemmer i Juristforbundet

Asp Sørgjerd, Trym, *skadeassistent, NEMI Forsikring ASA*
Eiebakke, Martin, *dommerfullmektig, Nedre Romerike tingrett*
Felland, Johanne, *dommerfullmektig, Tønsberg tingrett*
Haavold, Anne Lise, *advokat, Lillehammer kommune*
Herikstad, Hanne Voll, *advokat, Total E&P Norge AS*
Hognes, Berit Fredriksen, *konsulent, Trondheim kommune – Trondheim bydrift, idrett, park og skog*
Hugaas, Tarjei, *dommerfullmektig, Alstahaug tingrett*
Naustvåg Lillestøl, Christoffer, *jurist/megler, Garanti Eiendomsmegling Stord*
Rahimian, Dan Mahyar, *advokatfullmektig, Advokatfirmaet Stokholm Svendsen AS*
Reenskaug, Ingrid Finne, *manager, FCG Norge AS*
Varadi, Agnes, *saksbehandler, NAV Fjell*
Varden, Lars, *seniorrådgiver, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)*

Nye studentmedlemmer i Juristforbundet

Acheampong, Prince, *Universitetet i Oslo*
Boluri, Ajin, *Høgskolen i Sørøst-Norge*
Borge, Siri, *Universitetet i Stavanger*
Breivik, Espen, *Universitetet i Stavanger*
Carlsen, Jannicke Ramirez, *Universitetet i Stavanger*
Drange, Yvonne, *Universitetet i Stavanger*
Folgerø, Michekke Adaeli Bjerga, *Universitetet i Stavanger*
Fredsted, Audun, *Treider AS*
Gabrielsen, Victor, *Universitetet i Stavanger*
Hagum, Espen, *Universitetet i Stavanger*
Hellerslia, Ane Igland, *Universitetet i Stavanger*
Jacobsen, Tobias Helfjord, *Universitetet i Agder*
Kingsrød, Kristoffer Hartford, *Universitetet i Stavanger*
Kristiansen, Julie Charlotte, *Universitetet i Bergen*
Krogdahl, Ola, *Universitetet i Stavanger*
Larsen, Camilla, *Universitetet i Stavanger*
Lunde Gundersen, Sondre Mikal, *Universitetet i Stavanger*
Marrao Batista da Costa, Laiz, *Universitetet i Oslo*
Mejlænder-Larsen, Hedda, *Universitetet i Stavanger*
Nilsen, Andrea, *Universitetet i Stavanger*
Nilsen, Benjamin Enok, *Universitetet i Oslo*
Odland, Øyvind, *Universitetet i Stavanger*
Stepanskiy, Mikhail, *Universitetet i Stavanger*
Sørensen, Helene, *Universitetet i Stavanger*

JURIST FORBUNDET

Hovedstyret

President
Curt A. Lier
cl@juristforbundet.no

Visepresident
Susanne Eliassen
susanne.eliassen@hel.oslo.kommune.no

Styremedlemmer valgt av representantskapet
Marta Trzcinska
martatrz@hotmail.com
Frank Grønås
frank.gronas@trondheim.kommune.no
Karoline Dystebakken (møtende varamedlem)
karoline.dystebakken@arbeidstilsynet.no

Styremedlemmer valgt av seksjonene
Jørn Henry Hammer (Juristforbundet – Privat)
jorn.hammer@gjensidige.no
Sverre J. W. Bromander (Juristforbundet – Stat)
sverre.bromander@politiet.no
Lars Marius Heggberget (Juristforbundet – Kommune)
lars-marius.heggberget@kao.oslo.kommune.no
Mathilde Nerland Lie (Juristforbundet – Student)
mathildenerland@yahoo.com
Ingjerd Thune (Juristforbundet – Dommerforeningen)
ingjerd.thune@domstol.no

Ansattes representant (observatør)
Annette Narverud
ann@juristforbundet.no

Generalsekretær
Magne Skram Hegerberg
msh@juristforbundet.no

Medlemsguide

Ny stilling eller adresse?
www.juristforbundet.no (Min side)
medlem@juristforbundet.no | sentralbord: 40 00 24 25

Forsikring – medlemstilbud
Juristforbundet Forsikring
Nettportal: www.juristforbundet.no/forsikring
Telefon: 23 11 33 11 | e-post: forsikring@juristforbundet.no

Bank – medlemstilbud
Danske Bank
Nettportal: www.danskebank.no/juristforbundet
Telefon: 05550 | e-post: 05550@danskebank.no

Juristforbundets advokatkontor
advokat@juristforbundet.no
www.juristforbundet.no/advokatkontoret
Sentralbord: 40 00 24 25

Lønnsstatistikk/lønnskalkulator
www.juristforbundet.no/lonnskalkulator

Juristkontakt
www.juristkontakt.no
Redaksjonen:
omg@juristkontakt.no | mobil 482 48 352
Annonser:
perolav@07.no | mobil 918 16 012

Jobbmarkedet
www.juristkontakt.no/stillinger

Juristenes Utdanningssenter
www.jus.no | sentralbord: 40 00 26 62

REAL
LAWYERS
DON'T GIVE A RAT'S ASS
ABOUT PEDER AAS!
Ikke *alle* setter pris på at HELP
gir folk flest muligheten til juridisk
bistand. HELP er et av landets yngste
og tyngste fagmiljøer innen privatrett.
Vil du vokse sammen med oss?
Les mer på help.no
HELP
Advokathjelp for folk flest
FUTATSU INDUSTRIES